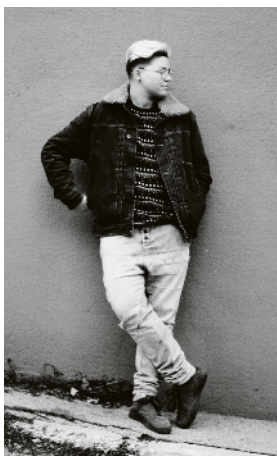

Universitas i Bosnia- Hercegovina

— Alle har en
drøm om å
komme seg
vekk herfra

Utenriks s. 14-17

Høyskolen Kristiania **BRYTER LOVEN**

Håver inn fire millioner
på frivillig avgift

Nyhet s. 10

Klagestorm mot Across the Pond:

- «**Ekstremt** misvisende»
- «Kan ikke stoles på»
- «Har laget **helvete** for en rekke studenter»

Nyhet s. 6-7

UNIVERSITAS

Norges største studentavis | utgave 29, årgang 73 | www.universitas.no | onsdag 20. november 2019

STUDENTENES PARTIBAROMETER:

KAST

ERNA

Vol. 2

For andre semester på rad
er studentenes tale klar:
De vil ha ny regjering.

Nyhet s. 4-5

MENINGER

Redaktør: **Selma Jøner**
selmajøner@gmail.com 938 08 470

Nyhetsleder: **Jantra Pernille Hollum**
jantrahollum@gmail.com 407 52 780

Fotosjef: **Odin Drønen**

Desksjef: **Aleksander Naug**

Nettredaktør: **Jonas Solgård**

Følg oss

www.universitas.no

facebook.com/UniversitasOslo

twitter: @universitas_no

instagram: universitas_offisiell

Tips oss

tips@universitas.no

Uryddig eller grådig?

Priate utdanningsinstitusjoner fersket med en mistenkelig hånd i lommeboken til studentene sine. Det er et høsttegn, det. For slik Universitas gang på gang tidligere har skrevet om studenter som ranes på høylys dag av de private høyskolene, kan du også denne uken lese hvordan Høyskolen Kristiania (HK) på kløktig vis rasker med seg fire millioner kronestykker i året, til sin egen studentorganisasjon.

HK har nemlig klart det kunststykket å merke den frivillige posten for organisasjonen Studentunionen på semesterfakturaen som obligatorisk.

– En inkurie, sier høyskolens markeds- og kommunikasjonsdirektør.

En uskyldig forglemmelse kan det dog neppe kalles, når Forbrukertilsynet stempler praksisen som lovstridig.

Det deprimerende her er ikke nødvendigvis at 8000 studenter på feilaktig vis har fått beskjed om å punge ut for noe de i den tilslørte realiteten ikke er pliktig til. Det er trist nok i seg selv, men det ser ut som om vi står overfor et problem som stikker mye dypere. Det kan se ut som om studentene har blitt de private høyskolenes boksepute. I mars meldte Universitas om den eksakt samme praksisen fra Handelshøyskolen BI, som unnlot å opplyse sine studenter om at SBIO-avgiften ikke var obligatorisk. Og det er bare å bla seg videre bakover i arkivet, om man ønsker enda mer provoserende lesning å fylle høstnatten med: Klassikeren om Bårdarstudentene som i 2018 fikk valget mellom å betale 12.000 ekstra, eller slutte til påsken. Høsten da semesteravgiften på HK plutselig økte med 13.000 kroner – etter at studentene hadde betalt. Eller historien om studentene i maske- og hårdesign som i praksis betalte 43.200 kroner for å skrive en bacheloroppgave.

Hvorfor har det blitt slik at privathøyskolene til stadighet demonstrerer denne arrogansen overfor sine sårbare studenter? Har de glemt hva de er her for? Det råder i hvert fall ingen tvil om at en utdanningsinstitusjon som unødig lopper brukerne sine for penger – og det på utpekulert vis attpåtil – har funnet stien langt vekk fra sitt eget samfunnsoppdrag.

En privat institusjon må drive forretning for å få hjulene til å gå rundt – det skal ikke bestrides. Det som imidlertid får varsel-lampene til å blinke, er disse symptomene på at profittkapitalismen sakte, men sikkert sniker seg inn i utdanningskulturen vår. Når en høyskole feilinformerer sine egne studenter, og resultatet er at studentene pådras nok en utgiftspost, har noe gått alvorlig galt.

Høyskolen Kristiania oppfordres til å «opptre etisk ryddig og tilby tilbakebetaling til alle studenter» av UiO-professor Erling Hjelmeng. Å opptre etisk ryddig er minstekravet en kan stille til tilbydere av noe så avgjørende som utdanning. Nå er det på høy tid at de private høyskolene begynner å spille på lag med studentene sine.

Det kan se ut som om studentene har blitt de private høyskolenes boksepute

Mens universitetene og høyskolene fylles til randen, ligger det et urealisert potensial i fagskolene.

Et slag for yrkesfag

Kommentar

Aksel Rogstad, journalist
i Universitas

Siden etterkrigstiden har Norge gjennomgått en utdanningseksplasjon, i likhet med mange andre land i resten av verden. I 1970 hadde syv prosent av den voksne befolkningen høyskole- eller universitetsutdannelse, og i 2015 var andelen steget til 32 prosent. Hvert år pumpes det milliarder inn i høyskolene og universitetene, og tilbudene innen høyere utdanning er flere enn noen gang. Den yrkesfaglige delen av studentmassen har derimot ikke fått være med på moroa. Mens høyskolene og universitetene får nesten 40 milliarder kroner i året fra det offentlige, må fagskolene – akademias yrkesfaglige motstykke – nøye seg med en knapp milliard. Det brukes mye penger på yrkesfaglig videregående- elever, men mulighetene er altså få for de som ønsker å spesialisere og videreutvikle seg etter dette. Hvorfor er det slik? Har vi ikke innsett yrkesfagenes reelle verdi? Det kan virke sånn.

Inntil i fjor var nemlig ikke fagskoleutdanning i det hele tatt anerkjent som høyere utdanning på lik linje

med universiteter og høyskoler. Det er godt å se at regjeringen omsider tar innover seg viktigheten av et yrkesfaglig utdanningsløp med høy status, men det er ennå en lang vei å gå før vi kan snakke om et fullverdig fagskoletilbud. Når omtrent halvparten av fagskoleutdanningene er private, må studentene i mye større grad ta regningen selv, sammenlignet med sine akademiske søsken.

Formell status som høyere utdanning ble kanskje lovfestet i 2018, men i kulturen vår går dette skillet dypere. Frafaller på yrkesfaglig videregående er høyt, og ungdomsskoleelever med gode karakterer rådes til å velge studieforberedende fordi det er mye større rom for å videreutdanne seg i academia. Det er noe giftig i hvordan yrkesfaglig utdanning

fra videregående av ses på som annenrangs, og det bidrar til at både elever og studenter havner i utdanningsløp hvor de ikke føler seg hjemme. Det er en sykdom. Å heve det høyere utdanningstilbudet for yrkesfagene etter videregående er kanskje den viktigste

ingrediensen i motgiften.

Teoriskolen er ikke for alle, og det er helt legitimt å være lei den grå skolebenken. Det betyr imidlertid ikke at man er uinteressert i å tilegne seg høyere fagkompetanse. Min egen lillebror gikk ut av ung-

Å neglisjere en sterk høyere utdanning for yrkesfagene blir for samfunnet å skyte seg selv i foten

Arkivaren

Til noens sorg ...

Vi har offisielt trådd inn i eksamensperioden. De fleste samtaler handler om datoer og dårlig samvittighet. Det kan være vanskelig å komme på andre positive ting med denne perioden enn at du konstant har en god unnskyldning til å ikke være med på ting. «Ah, sorry ass, jeg må lese». Alle forstår, ingen stiller spørsmål. Men i kontrast til de fleste av oss finnes det faktisk noen som forguder denne tiden av året. Ektepåret Bentzen møtte Universitas i 2005 med 17 års erfaring som eksamensvakter. Og for dem var det intet annet enn drømmejobben. «Jeg har gledet meg så mye til eksamen at jeg har tenkt at det nesten ville vært hyggeligere å jobbe på Blindern enn å ta del i julestria», sa Bjørg. Er du fortsatt med oss Bjørg, og leser dette, så sees vi snart. Og mest sannsynlig igjen i februar.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærerestene tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO). Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk, og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: **Simen Eriksen**
simen.eriksen@universitas.no 22 85 33 36

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadresse: **Moltke Moes vei 33**

Post: **Boks 89 Blindern, 0314 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Nettside: **www.universitas.no**

ILLUSTRASJON: ØYVIND HOVLAND

domsskolen med et karaktersnitt på 5,3, men valgte å gå elektrofag. Man trenger heller ikke å ha karakterene med seg for å bevisst ønske å styre unna den teoritunge skolen. Ved å ikke tilby en fullverdig fagskole, tar man ikke disse ungdommene på alvor. Det blir å fortelle dem at de er en gjeng skoletrøtte unger uten ambisjoner, som det ikke er verdt å satse på. En utbygging av fagskoleutdanningen er ikke viktig bare fordi det sosiale skillet er usunt. Å neglisjere en sterk høyere utdanning for yrkesfagene blir for samfunnet å skyte seg selv i foten. I notatet «Yrkesfag – framtidens utdanning?» fra oktober i år fastslår LO at «flere med universitets- og høyskoleutdanning kan komme til å oppleve at deres kompetanse ikke vil bli etterspurt, mens

det kan bli underdekning av yrkesfaglig kompetanse». I det samme notatet kommer det fram at over halvparten av NHOs medlemsbedrifter har behov for arbeidstakere med fagskoleutdanning. Da er det mildt sagt beklagelig at kun 1,4 prosent av den voksne befolkningen har denne kompetansen. Vi kan rett og slett ikke bli akademikere alle mann.

Arbeidslivet endrer seg fortore og fortore. Kompetansen må fornyes og videreutvikles, og den yrkesfaglige utdanningen har fordelen av å ofte være tett koblet på arbeidslivet. Den vil dermed være mye bedre disponert for å kunne svare raskt på samfunnets stadig skiftende behov, sammenlignet med universitetene og høyskolene. I dag er også mye av

fagskoletilbudet lagt opp til å tas som etterutdanning, kombinert med at man allerede er i jobb. En styrking av dette tilbudet er gull verdt i en tid hvor livslang læring blir viktigere og viktigere, som følge av arbeidslivets skiftende natur.

Den nye loven om høyere yrkesfaglig utdanning fra 2018, som blant annet hevet fagskolenes formelle status, kom i grevens tid. Nå er det viktig at den ikke blir et alibi for å stue ytterligere tiltak unna, dersom vi har ambisjoner om et fagskoletilbud som er dets studenter verdig. Samfunnet tjener på det, studentene fortjener det, og det er nødvendig for å kurere en syk kultur.

universitas@universitas.no

Historiske skråblikk av
Teresa «tereseacher» Cissé

Øyeblikket

av Marthe Thu

Peppes > Möllers

«Folk som bruker mye tid på internett liker ikke makrell i tomat og tran, men spiser dobbelt så mye pizza som resten av befolkningen, viser en fersk undersøkelse. Ifølge undersøkelsen handler nett-surfere ofte på 7-Eleven og spiser ekstremt mye frossen pizza og halvsteke rundstykker. Selv ikke fagre reklameløfter om Möllers virkning på muskelmassen får dem til å ta tran, og makrell i tomat er noe de avskyr som pesten» skrev Universitas idet de slo omega 3-mangelalarm i 1999. Det var den gang da, da internettfreaks var en liten gruppe forskningsobjekter. Om vi skal tro undersøkelsen bør vi erklære en nasjonal krise pronto. Glem diskusjonen om kjøttjulemiddag eller ikke, nå blir det krill for alle penga!

Universitas nr. 6, 1999

Universitas i Bosnia-Hercegovina: Solen forsvinner, men blir erstattet med lys fra reklame på et kjøpesenter i Sarajevo.

UNIVERSITAS

TIPS OSS:

tips@universitas.no

UTTEGNER:

Synne Hellevang

DESKJOURNALIST:

Teresa Eltervåg Cissé

KORREKTURSJEF:

Aksel Rogstad

Universitas støttes av Velferdstinget,
som står uten redaksjonelt ansvar.

NYHET

nyhetsredaktør: **Jantra Hollum**
jantrahollum@gmail.com 407 52 780

STUDENTENES PARTIBAROMETER:

STUDENTENE VIL K

Om stortingsvalget var i morgen, ville det vært full krise for regjeringspartiene – mens opposisjonen rykker kraftig frem.

Sentio-undersøkelsen

tekst Sofie Løchen Smedsrud
illustrasjon Odin Drønen

Arbeiderpartiet (Ap) trumfer målingene som studentenes favorittparti med 20,6 prosent av stemmene, etterfulgt av Sosialistisk Venstreparti (SV) med 16,5 prosent og Høyre med 14,6 prosent. I et stortingsvalg hvor studentene hadde bestemt utfallet, har Ap og SV til sammen 36,9 prosent, hvilket er en høyere oppslutning enn regjeringens knappe 28,7 prosent.

Dette kommer frem i den årlige studentundersøkelsen utført av Sentio på vegne av Norsk studentorganisasjon (NSO) og Universitas. For femte år på rad ble over 1000 studenter over hele

Resultat høst 2019

- + Ap: 20,4 prosent
- + Høyre: 14,6 prosent
- + SV: 16,5 prosent
- + MDG: 12,6 prosent
- + Rødt: 9,5 prosent
- + Frp: 5,3 prosent
- + Venstre: 5,6 prosent
- + Sp: 7,8 prosent
- + KrF: 3,2 prosent
- + Andre partier: 4,6 prosent
- + Øvrige tall gjelder prosentandel av de som stemte. 185 av 1009 respondenter svarte «vet ikke», «vil ikke stemme» eller «har ikke stemt» på spørsmålet.

Resultat vår 2019

- + Ap: 26,6 prosent
- + Høyre: 15,9 prosent
- + SV: 11,6 prosent
- + MDG: 11,5 prosent
- + Rødt: 7,7 prosent
- + Frp: 7,5 prosent
- + Venstre: 7,3 prosent
- + Sp: 5,6 prosent
- + KrF: 4,1 prosent
- + Andre partier: 2,1 prosent
- + Av 1000 respondenter svarte 749 på spørsmålet

dentene, sier Arve Østgård i Sentio, som har utført undersøkelsen for NSO og Universitas.

Verst for Venstre – igjen

I samme undersøkelse utført

til å bytte ut forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø, og at studentene uttrykker mistillit til jobben hun og regjeringen har gjort. Det er ikke så overraskende. Regjeringen har gjort en del grep som har møtt stor motstand fra studenter, som kuttet i stipendet i den nye konverteringsordningen for studiestøtte, sier Tvedt Solberg til Universitas.

Til tross for å være det mest populære partiet blant studentene, har Ap selv gått ned hele 6,2 prosent på kun et halvt år.

– Denne undersøkelsen følger jo de nasjonale trendene, der vi også ser at at Arbeiderpartiet har en tilbakegang. Vi tenker at vi har enda større ambisjoner og måter vi vil styrkes på fremover for studentene, og få frem at med Arbeiderpartiet i regjering vil vi få bygget flere studentboliger, doble innsatsen for psykisk helse og sikre at alle har den samme retten til utdanning, sier Tvedt Solberg.

Rebekka Borsch, statssekre-

Jeg synes ikke resultatene gir uttrykk for at studenter har noe særlig tillit til Arbeiderpartiet

Rebekka Borsch, statssekretær (V)

landet stilt spørsmålet: «Dersom det var stortingsvalg i morgen, hvilket parti ville du da stemme på?» I vårens undersøkelse kom det frem at dersom studentene hadde bestemt, hadde de kastet Erna Solberg og dagens regjering. Nå har situasjonen for regjeringspartiene forverret seg ytterligere.

– Rødt har nå den høyeste målingen blant studentene noensinne. Og Venstre, som tradisjonelt har vært et sterkt parti hos studentene, har fått en historisk lav oppslutning. Man kunne også forventet at Senterpartiet skulle vært større ettersom partiet har rekordoppslutning for tiden, men det har de ikke blant stu-

tidligere i vår, kunne Universitas melde at aldri før hadde så få studenter stemt på Venstre. Nå har vondt blitt verre. Et halvt år senere har Venstre gått ned 1,7 prosent fra forrige måling i det som igjen er en historisk lav oppslutning. Studentenes støtte til Venstre har nærmest blitt halvert siden 2018.

Torstein Tvedt Solberg, utdanningspolitisk talsperson for Ap, tolker trenden som en protest mot den sittende regjeringens prioriteringer og som et ønske om en ny politisk retning – både for hele landet og for høyere utdanning.

– Det er et veldig tydelig signal om at studentene har lyst

ASTE ERNA – IGJEN

tær for forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø (V), svarer på kritikken fra Ap.

– I denne målingen går Arbeiderpartiet tilbake 6,2 prosent av stemmene og taper dermed mellom tre og fire ganger så mange velgere som Venstre. Jeg synes ikke det gir uttrykk for at studenter har noe særlig tillit til Arbeiderpartiet, som knapt har hatt en eneste ny idé om studentpolitikk de siste seks årene. Det har de heller ingen grunn til, forteller Borch.

Hun mener Venstre må bli flinkere til å vise frem egne resultater i regjering frem mot neste stortingsvalg. Potensialet for nye velgere blant studenter og førstegangsvelgere er betydelig høyere enn hva uttellingen i høstens kommunevalg viste, sier hun.

– Dette er en måling som er tatt opp etter et utfordrende år for Venstre og etter et kommunevalg der vi gikk tilbake. Slik sett er det ikke overraskende at det reflekteres i en måling som er tatt opp blant studenter.

– *Skyldes den svake målingen studentpolitikken ført av statsråden og*

Resultatene er et veldig tydelig signal om at studentene har lyst til å bytte ut Nybø

Torstein Tvedt Solberg, utdanningspolitisk talsperson (Ap)

Venstre?

– Nei. Vi har levert betydelige resultater for studentene. Det er Venstre som fikk gjennomslag for elleve måneders studiestøtte som nå gjør at studentene får over 11.000 kroner mer i året enn før 2017, forteller

+ Ap: 20,6 prosent

+ Høyre: 21,9 prosent

+ SV: 17,3 prosent

+ MDG: 8,3 prosent

+ Rødt: 5,7 prosent

+ Frp: 4,9 prosent

+ Venstre: 10,7 prosent

+ Sp: 6,9 prosent

+ KrF: 2,8 prosent

+ Andre partier: 1 prosent

+ Av 1035 respondenter svarte 822 på spørsmålet.

hun og legger til:

– Det er Venstre som har fått gjennomslag for det rekordhøye antallet studentboliger som lyses ut hvert år. Og det er Venstre som har fått på plass støtteordninger for studenter psykiske helse, for å nevne noe. Jeg tror at studenter, som alle andre, er opptatt av mer enn enkeltsaker i politikken.

Rekord for Rødt

Rødt får en rekordhøy oppslutning blant studentene, og mottar hele 9,5 prosent av stemmene. Dette er en økning på 1,8 prosent på kun et halvt år. Partiets økende popularitet gjør Rødt til et større parti enn både Fremskrittspartiet (Frp), Venstre, Kristelig Folkeparti (KrF) og Senterpartiet (Sp) – alle regjeringspartiene utenom Høyre.

– Jeg tror studenter merker at vi er en tydelig opposisjon til regjeringen mot forskjeller og for rettferdig miljøpolitikk. Rødt mener at studenter som enten bytter eller må avslutte utdanningen ikke skal straffes. Derfor har vi i vårt alternative statsbudsjett foreslått å bruke over en halv milliard på å reversere regjeringens kutt i studiestøtten. I tillegg bevilger vi midler til flere studentboliger. Da er det hyggelig å se at stadig flere studenter får øynene opp for Rødt, sier Bjørnar Moxnes, partileder i Rødt.

Høyre var studentenes favorittparti i 2018. I dag ligger de

på tredje plass. Trond Helleland, parlamentarisk leder i Høyre, er ikke fornøyd med nedrykningen.

– Vi har nettopp vært gjennom et lokalvalg hvor det var en del rikspolitiske saker som overskygget de nære og viktige sakene for folk rundt om i landet. Nå har vi lagt frem et godt budsjett for å kutte klimagassutslipp og skape flere jobber. Dette tror jeg er viktige saker for studenter som samfunnsengasjerte unge mennesker som snart er på vei ut i arbeidslivet, sier Helleland.

Jeg tror studenter merker at vi er en tydelig opposisjon til regjeringen mot forskjeller og for rettferdig miljøpolitikk

Bjørnar Moxnes, partileder i Rødt

Studentenes viktige stemme

Marte Øien, leder i NSO, viser til at studenter er en viktig samfunnsgruppe for politikerne å nå ut til, og er glad for at så mange studenter har klart for seg hva de ønsker å stemme på dersom det var et stortingsvalg i morgen.

– Dersom disse tallene hadde vært et faktisk valgresultat, ville det mest sannsynlig blitt en mindretallsregjering. Uavhengig av hvilken politisk side som har makten, er det alltid enklere å få ting gjennom på Stortinget når det er mindretallsregjeringer, og det gir oss bedre mulighet til å påvirke politiske prosesser, sier Øien.

– Ellers viser tallene at de generelle hovedtrendene i samfunnet, går igjen blant studenter, men det er klart at god studentpolitikk er viktig for studenter.

Tallene i artikkelen er rådata hentet fra en digital undersøkelse med 1009 respondenter tilknyttet studiesteder over hele landet. Undersøkelsen har en feilmargin på 1,9 prosentpoeng.

universitas@universitas.no

KLAGESTORM MOT UTVE

Misfornøyde: Studenter raser mot studieagenten Across the Pond, og flere har publisert klager mot selskapet på deres Facebook-side.

«Misvisende informasjon», «Livet mitt har blitt stress» og «Kan ikke stoles på» er blant tilbakemeldingene som hagler inn til den anerkjente studieagenten Across the Pond.

Utveksling

tekst Jakob Bjørnøy og Gunhild Tveiten
foto Lucas Leonardo Ibanez-Fæhn

Siden 2004 har studieagenten Across the Pond (AtP) veiledet norske studenter som søker studier i Storbritannia. De har gjennom 15 år i bransjen kunne smykke seg med kun gode tilbakemeldinger på sosiale medier. Inntil mars dette året.

«HOLD DERE UNNA ACROSS THE POND! Jeg kan på ingen måte anbefale Across the Pond. De har benyttet seg av ekstrem misvisende markedsføring, vist uprofesjonalitet gjentatte ganger over mail – og lagd et helvete for en rekke studenter her i London», heter det i en av tolv knusende advarsler publisert av

studenter mellom 19. og 24. mars på AtPs Facebook-side.

Sterke anklager

De tolv anklager blant annet AtP for å ha «sørget for at jeg har mistet mye tid og penger ved å begynne på et studie som aldri fantes», at de «gir ut misvisende informasjon» og ikke er «til å stole på».

– Vi forstår godt at disse studentene mener at det er informasjonen fra oss som er feilaktig ettersom de naturlig nok ikke kjenner kommunikasjonsdynamikken som foregår mellom universitetene og oss. Derfor opplever vi det som naturlig at de tar ut frustrasjonen på oss i en forvirrende situasjon, skriver daglig leder i AtP, Anja Thoreløy. Hun ønsker kun å svare på kritikken per e-post.

For meg var AtP bare bortkastet tid og håp

Thomas Sierk Rian, student

Universitas har forsøkt å komme i kontakt med alle klagerne, men har kun vært i kontakt med

seks av dem. Ingen av dem ønsker å kommentere eller forklare kritikken på nåværende tidspunkt. En av dem utelater ikke at de vil ta til mediene i fremtiden.

Endret studiet

Thoreløy, derimot, opplyser at de tolv klagerne alle begynte på et nytt studieløp i fjor høst. De begynte ved University of Roehampton i London.

– Omtrent et halvt år etter at de startet, gjorde universitetet noen oppdateringer som inntretr rundt tre år etter studiestart. Disse oppdateringene er ment til det beste for studentene, og øke sjansene for at de lykkes med gjennomføringen av studieforløpet og videre karriere, skriver hun uten referanse til hva innholdet i oppdateringene er.

Hun mener at AtP ikke har noe de skulle ha sagt i denne saken.

– Across the Pond har dessverre ingen innflytelse på innhold eller struktur i studieforløpene som tilbys ved britiske universiteter.

– Ingen ønsker disse studentene noe annet enn det beste, og universitetet har lovet å følge opp hver enkelt student gjennom hele studieforløpet for å hjelpe dem med å lykkes på universitetet. Vi stoler derfor på at disse studentene får all den oppfølgingen de har behov for og måtte ønske.

I et informasjonshefte fra studieagenten heter det at AtP «jobber svært tett med våre partneruniversiteter og kjenner studieretningene, inntakskravene og mulighetene de tilbyr veldig godt. Vi tør derfor påstå at sjansene for å komme inn på det studiet du ønsker er større når du søker gjennom oss». Samtidig skriver en av kritikerne at vedkommende «anbefaler å holde seg langt unna ATPs rådgivning og «hjelp». Søk heller direkte gjennom universitetene og få den riktige informasjonen».

Thomas Sierk Rian

Regnet feil karakterer

Dette kjenner Thomas Sierk Rian (34) seg igjen i. Han ønsket å reise til Skottland for å studere enten biologi, økologi eller animasjon

ved University of Edinburgh og University of Stirling. Han hadde tenkt å flytte ned med samboeren sin. I februar tok han kontakt med AtP for veiledning.

– Jeg har selv jobbet som internasjonal kundebehandler på flere språk, og jeg reagerte på hvor lite seriøs min saksbehandler var, sier Rian.

Universitas har fått tilsendt e-post-korrespondansen mellom ham og veilederen. De skrev frem og tilbake helt til slutten av juni.

– Etter å ha startet tidlig på året regnet jeg med at alt skulle være i boks til søknadsfristen, sier Rian. Søknadsfristen for de aktuelle studiene i England var 30. juni.

Han mener han fikk for dårlig oppfølging.

– Jeg etterspurte en del informasjon om vitnemål og inntakskrav for mine studievalg, men fikk lite eller usikker informasjon tilbake.

Det fremkommer også av e-postene at Rians veileder to ganger feilberegnet karaktersnittet hans.

– Jeg måtte hele tiden passe på og følge opp saker, sier han.

Veilederen ga videre råd om universiteter han mente Rian ville ha mulighet til å komme inn på. Etter lang korrespondanse fikk han sendt en søknad til de aktuelle.

KSLINGSAGENT

– Han etterspurte mitt vitnemål oversatt til engelsk etter at søknaden var sendt inn.

Rian fikk blankt avslag på alle søknadene han hadde sendt inn. Han vet ikke hvorfor dette skjedde.

– De ble ikke engang vurdert. Jeg skulle i utgangspunktet ettersende portefølje med illustrasjoner til søknaden til animasjon. Men jeg fikk ikke engang gjort dette før avslaget kom, så noe sier meg at noe gikk galt, sier Rian.

Rians veileder ble like overrasket over avslaget.

Ble boende

– For meg var AtP bare bortkastet tid og håp, sier Rian.

Plan B ble for ham og samboeren å bli boende i Berlin et år til mens han planlegger neste forsøk på å realisere Skottland-drømmen.

– Når jeg nå har tatt direkte kontakt med universitetene i et-tertidd, for neste års inntak, erfarer jeg at man trenger overhodet ikke AtP sin hjelp. Universitetene er veldig behjelpelig med hvor du skal bo, og hvordan du skal søke som internasjonal student for å komme inn, sier han.

Han skrev selv en negativ tilbakemelding på AtPs Facebook-side i juli, men er ikke tilknyttet

noen av de andre klagerne. Her stiller han spørsmål ved veilederens motivasjoner.

«(...) når jeg leser all negativ omtale her, så må jeg si meg enig i at det beste er nok å søke direkte til universitetene. Min kundebehandler var kun ute etter bonus/profitt», skriver han.

– Opp til studenten

Universitas har sendt Rians kritikk til kundeveilederen. Han ønsker ikke å kommentere saken personlig, men har gitt Thoreløyken tillatelse til å uttale seg på hans vegne.

Thoreløyken ønsker ikke å komme med konkret informasjon om Rians sak, men har skrevet et

generelt svar om AtPs rolle. Her opplyser hun at AtPs veiledere er fast ansatte, og ikke får ulik lønn basert på hvilke universitet studenter velger.

– Når vi ansetter veiledere, er vi ikke på jakt etter salgspersoner, men veiledere som viser omsorg for studentene og ønsker å hjelpe dem, skriver hun.

Hun skriver videre at AtP aldri sender inn søknad før en veileder har fått nok informasjon fra en student.

– Hvor raskt en søknad blir innsendt beror på hvor lang tid det går før vi har mottatt alt av dokumentasjon, og denne er dobbeltsjekket av studenten, skriver hun.

– Vi anbefaler å søke før jul dersom man vil være tidlig ute og ha størst mulig sjanse for å komme inn på bestemte studier og universiteter. Man kan søke helt frem til studiestart, men jo lenger man venter, jo færre studieplasser er ledige og studiene kan bli fulle over natten uten forvarsel.

Hun poengterer at karakterer spiller inn på hvorvidt man får studieplass, men også når på året man søker, om man har relevant erfaring og om man har anbefalingsbrev fra en lærer.

– Det er viktig at man gjennom søknaden klarer å kommunisere lidenskap, motivasjon og kunnskap rundt det studiet man skal søke, og vi anbefaler derfor ikke å søke studier som er veldig ulike da dette blir vanskeligere å få frem.

– Selv om vi kommer med råd til steder de bør vurdere å søke basert på vår kunnskap og erfaring, så er det opp til studentene selv å bestemme om de ønsker å høre på disse rådene og avgjøre hvor de søker, skriver Thoreløyken.

Universitas har vært i kontakt med University of Roehampton, men har ikke lyktes i å få en kommentar tirsdag.

universitas@universitas.no

Flere unge bekymrer seg for alkoholforbruk

Nesten to av ti unge er bekymret for eget alkoholforbruk, ifølge en ny undersøkelse Ipsos har gjennomført for alkovevttorganisasjonen Av-og-til.

– Vi vet at unge voksne drikker ofte og mye alkohol, at det er mange som bruker alkohol for å takle stress og for å dempe personlige problemer gjennom ungdoms- og studietiden. Det er bekymringsfullt. Alkohol løser ikke

problemer, men forsterker dem, sier generalsekretær Randi Hagen Eriksrud i en pressemelding.

Det kommer frem at vesentlig flere unge er bekymret for egen drikking enn eldre. Mens 18 prosent i aldersgruppen 18–29 år er bekymret for at de er i ferd med å utvikle et alkoholproblem, er snittet i befolkningen på ni prosent.

ARKIVFOTO: CHARLOTTE FØRDE SKOMSØY

Oslomet – Now in English

ENGLISH: «Big news coming at Oslomet» skriver rektor Curt Rice på Twitter. «It's suddenly going to get much easier to communicate with the non-Norwegian speaking world, and I'm very excited about it. Thanks in advance oodles of colleagues who have been hard at work for many months on this project!!»

Spenningen var stor knyttet til lanseringen. Hvilken banebrytende teknologi har storbyuniversitetet jobbet med? Det antiklimatiske svaret er engelske nettsider. Det nye nettstedet er designet med tanke på universitetets viktigste internasjonale målgrupper, står det i en pressemelding. Sånn går dagene når man har en *American* rektor.

ILLUSTRASJONSBLIDE: ODIN DRØEN

Nytt samarbeid om vold og traumatisk stress

AVTALE: Psykologisk institutt (PSI) ved Universitetet i Oslo innleder samarbeid med Nasjonalt kunnskaps-senter om vold og traumatisk stress (NKVTS).

– Vold og traumer er viktig samfunnsproblemer som gjør seg gjeldende på ulike samfunnsarenaer og utgjør en stor andel av den problematikken de som oppsøker helsetjenestene for psykiske og somatiske helseproblemer har. Det er viktig at studenter på PSI har omfattende kunnskap om disse fenomenene. NKVTS har i sitt mandat at vi skal bidra til at disse temaene

kommer inn i relevante utdanninger i universitet og høyskoler, forteller Inger Elise Birkeland, direktør ved NKVTS, til Universitas.

Siden oppstarten av senteret i 2004 har de hatt et omfattende samarbeid med PSI om undervisning og veiledning av masterstudenter og doktorgradskandidater. Denne avtalen vil legge et godt grunnlag for å fortsette det gode samarbeidet, mener Birkeland. Den nye avtalen innebærer at Siri Thoresen ved NKVTS blir ansatt hos PSI i en professor II-stilling, hun vil blant annet undervise studentene.

Advarer hverandre: «Misvisende markedsføring» og «uprofesjonalitet over e-post» er noe av det som kommer fram i én av klagerne fra studentene.

Forsker tar nådeløst oppgj

Raser: Forskningssjef Anders Nielsen mener det forskes altfor lite på klima og bærekraft ved UiO.

Forsker Anders Nielsen var «forbanna» på manglende bærekraftsatsning og tok avstand fra Universitetet i Oslo. Han mener universitetet vanskeligter sitt samfunnsmandat.

Miljøtiltak

tekst Joachim Waade Nesse
foto Jacob Aars

– At UiO er dritbra på bærekraft fordi det er veggismat i kantinen og vi kjører mindre fly interesserer meg ikke. Vi har en mye viktigere rolle å spille, og mye mer å bidra med, sier Anders Nielsen, forskningssjef og leder for avdeling for kulturlandskap og bio-

mangfold ved Norsk institutt for bioøkonomi (Nibio).

Fra 2009 og frem til i år har Nielsen vært tilknyttet Universitetet i Oslo (UiO) gjennom ulike forskerstipend, og hatt universitetet som arbeidssted på fulltid. Nå har Nielsen kun en 20 prosents forskerstilling ved UiO. Da han søkte seg vekk, var misnøye med UiOs arbeid med klima og bærekraft blant de fremste årsakene.

– At vi har energieffektive

bygninger og kildesorterer er bra, men dette kan også Olav Thon gjøre. Vi skal gjøre noe mer. Det er vi som har kompetansen som trengs for å forstå effektene av måten vi behandler planeten på. Forhåpentligvis kan vi også finne løsningene som trengs for å omstille til et bærekraftig samfunn, men der føler jeg ikke at det skjer så mye.

– Ikke noe trøkk

Mye av klimadebatten på UiO har i år handlet om fly. Nielsen anerkjenner verdien som kan ligge i å være rollemodell, og å forske på en klimavennlig måte, men mener det ikke må stjele all oppmerksomheten:

– Når en skal drive forskning i Mosambik, kan en ikke gjøre

det gjennom Skype. Vi kan ikke gjøre reising til vårt største problem.

Universitet må vri tankegan-

gen som han har vært tilknyttet siden 2010, forskes altfor lite på bærekraft.

På toppen snakkes det i store ord, men det er lite konkret handling

Anders Nielsen, forsker

gen over til det området hvor universitetet har sitt hovedmandat, mener Nielsen:

– Vi har mye å bidra og forske med, men det er ikke noe trøkk, sier Nielsen, og mener det ved Institutt for biovitenskap,

– «Ledelsesissue»

De siste årene har livsvitenskap vært blant UiOs prestisjesatsninger. Nielsen tror ikke det etterlates nok plass til klima og bærekraft. Han mener universitetets satsninger ikke tar hensyn til

ør med UiOs klimaarbeid

skriver det som skal være universitetets rolle.

Det alternative utkastet har så langt fått 533 underskrifter. Doktorgradsstipendiat Lise Bjerke, en av initiativtakerne, er godt fornøyd med det:

– Vi håper nå at innspillet vil bli hørt

ledende universitetet, heller ikke i Norge. Der har Bergen vært tidligst ute og tatt flere initiativ.

Han mener tematikken heller ikke fremstår som noen sentral føring i UiOs strategiplan.

– Det har ikke vært noen gjennomgående vilje ved UiO, om at «nå er dette det vi skal sikte på», sier Hessen.

Nå foreslår Hessen at UiO kan gå inn for å etablere Oslo

Vi har mye å bidra og forske med, men det er ikke noe trøkk

Anders Nielsen, forsker

i den videre prosessen med strategien, sier Bjerke til Universitas.

Store ord

Nielsen skryter derimot av Eiendomsavdelingen ved UiO, for å forsøke å sette bærekraft på dagsorden i hele organisasjonen. Han synes imidlertid ikke fagmiljøene benyttes godt nok i klimaarbeidet. Han forteller at da han prøvde å «melde seg på» klimaarbeidet ved institusjonen, fikk han inntrykk av at det først og fremst er miljøsjef i Eiendomsavdelingen, Øystein Liverød, som «driver» bærekraftsarbeidet ved universitetet.

– Da tenker jeg at det er noe strukturelt feil, og at faglige ressurser ikke er universitetets kjerne i arbeidet med bærekraft og de store globale utfordringene.

Nielsen peker igjen på det han oppfatter som ledelsesproblemer:

– På toppen snakkes det i store ord, men det er lite konkret handling. Nedover i systemet skjer det ting, men det er fragmentert og basert på lokale initiativ og enkeltpersoner. En ledelse som virkelig er interessert i at noe skal skje, ville vært mer aktiv i å koordinere initiativ og bidratt med mer av en overordnet plan.

Foreslår bærekraftssenter

UiO-professor Dag O. Hessen har lenge vært en fremtredende skikkelse i bærekraftsdiskusjonen ved UiO. Han mener UiO kom sent på banen med å markere bærekraft som et satsningsområde:

– Det jobbes med bærekraft ved de fleste fakulteter og på mange plan, men UiO er ikke et

Bærekraftssenter, for å markere en parallell satsning til livsviten-skap. Han ser for seg at de mange miljøene som jobber med bærekraft kunne forenes i et bedre anlagt senter, etter modell av Stockholm Resilience Center.

Hessen, som leder senter for Biogeokjemi i Antropocen, presiserer imidlertid at det gjøres mye godt arbeid som er relevant for bærekraftsmålene, og at det er mulig å skape endring i universitetet:

– Jeg mener at UiO er en relativt lydhør organisasjon. Om en sier fra, og har en tydelig røst innenfra, opplever jeg at universitetsledelsen ikke er uenig i dette. De trenger kanskje bare litt drahjelp, sier Hessen, som mener en kan sikte høyere med kritikken:

– En kan rette skytset videre oppover. Mye av dette skyldes at Forskningsrådet og finansieringene av forskningen ikke tatt alvoret fullt innover seg, og gir den type støtte miljøet kunne trenge. Ikke minst når det gjelder tap av mangfold.

Dag O. Hessen
Professor i biologi

Hessen tror også det akademiske systemet ikke legger nok til rette for bærekraftsforskning:

– Systemet premierer kanskje i større grad de som fokuserer på rask publisering av artikler. Det er dermed vanskelig tidlig i karrieren å bruke tid

på samfunnsfaglige og tverrfaglige problemstillinger som ikke umiddelbart kan kvitteres ut i form av artikler.

Prorektor for bærekraft

Maria Aguilar-Støen, forsker ved UiOs senter for utvikling og miljø, var, i tillegg til blant annet Hessen, med i å utforme det alternative utkastet til Strategi 2030, hvor første nye setning beskriver at UiO må erkjenne å ikke ha tatt klimakrisen på stort nok alvor.

Aguilar-Støen mener at miljøsjef Øystein Liverød «sitter veldig alene» i bærekraftsarbeidet, og mener det sender sterke signaler at universitetets eneste miljøsjef sitter i Eiendomsavdelingen:

Svein Stølen
Rektor ved UiO

– Om en tenker at miljøsaken hører hjemme der, skal løses ved å jobbe gjennom Eiendomsavdelingen, og ikke på tvers av alle

aktivitetene på universitetet, så tenker jeg det er et signal om at miljø ikke har så høy prioritet, sier Aguilar-Støen.

– I en utopisk situasjon ville vi hatt en prorektor for miljø og bærekraft eller at en av prorektorene tok den personen inn i en faglig gruppe som hørte under rektoratet, da er det noe helt annet.

Studentparlamentet ved UiO har allerede vedtatt at de ønsker at UiO skal ansette en miljøsjef for hele virksomheten.

– Har det vi trenger

Rektor Svein Stølen forsikrer om at UiO tar bærekraft på alvor, og mener at de allerede gjør et godt arbeid – og at de verken trenger en prorektor for bærekraft, eller en overordnet miljøsjef.

– Bærekraft er viktig innenfor både forskning, utdanning og innovasjon, og rektor, prorektor og viserektorene har alle ansvar for bærekraft. Rektor har det overordnede ansvaret og sørger for at helheten ivaretas. I tillegg har universitetsdirektøren ansvar for en bærekraftig drift av UiO, sier Stølen.

– Forrige måned ble investeringene våre fossilfrie, og i desember legger vi frem en tiltaksplan for klimakutt for universitetsstyret.

UiO jobber nå med å sette sammen en arbeidsgruppe for UiOs klimastrategi, som skal være ferdig i løpet av 2020.

universitas@universitas.no

verden rundt, og at det har mislyktes med å lese tidens trender.

– Jeg tror det er et «ledelsesissue» her. En har sett seg ut noen satsningsområder, og plutselig finner en ut at resten av verden forsøker å jobbe for en bærekraftig verden. Så blir det noen ad hoc-greier hele tiden, for å blidgjøre oss som er forbanna på at ikke gjøres noe, og det blir ikke så gjennomtenkt alltid, sier Nielsen.

Han tror det finnes mye vilje og engasjement hos ledelsen, men synes ikke deres utkast til Strategi 2030, universitetets strategidokument for de neste ti årene, synliggjør at universitetet er en del av løsningen. Nielsen synes det alternative bærekraftsutkastet, fra en rekke av UiOs ansatte og studenter, bedre be-

UiO : Centre for Ibsen Studies
University of Oslo

ANNUAL IBSEN LECTURE 2019

med Samuel Adamson (UK)

Foto: Simon Annand

- Eksklusiv samtale med Adamson, en av verdens ledende Ibsen-fortolkere, og Liyang Xia, leder for Senter for Ibsen-studier.
- Scener leses opp fra *Wife* (2019), inspirert av *Et dukkehjem*.
- Gratis og åpent for alle.
- Enkel servering.

Nasjonalbiblioteket, auditorium 1

21. november 2019, kl. 18.00

Høyskolen Kristiania casher inn fire millioner på frivillig avgift

Over 8000 studenter har fått beskjed om å betale en avgift som egentlig er frivillig. Studentene har krav på tilbakebetaling, mener jusprofessor.

Høyskolen Kristiania

tekst Jantra Hollum og
Sofie Løchen Smedsrud

– Man må kunne forvente at store næringsdrivende har orden på ordlyden når de sender ut faktura. For den enkelte student fremstår det selvsagt som obligatorisk, og da vil jo de fleste betale, sier Tonje Hovde Skjelbostad, avdelingsdirektør i Forbrukertilsynet.

Medlemskapet i Høyskolen Kristianas studentorganisasjon, Studentunionen, har nemlig blitt fakturert sammen med studieavgiften i begynnelsen hvert semester i minst et år. Over 8000 studenter har dermed fått beskjed om å betale en avgift som er frivillig. Det kan ha ført til at Studentunionen har fått rundt fire millioner kroner i året, sett at alle studentene har betalt. Forbrukertilsynet mener høy-

skolens praksis er forbudt. Det var Oslomet sin studentdrevne avis Journalen som omtalte saken først.

Krav om tilbakebetaling

Lyder dette kjent? I september i fjor skrev Universitas om nøyaktig samme tilfelle på Handelshøyskolen BI. 98 prosent av studentene betalte en avgift til studentorganisasjonen til BI, SBIO, til tross for at avgiften egentlig er valgfri, men det ble det ikke opplyst om. Erling Hjelmeng, professor ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo, er tydelig på at tilfellet ved Høyskolen Kristiania er et brudd på markedsføringsloven.

– Der en part har villedet noen til å betale noe en ikke var forpliktet til, vil det utløse et krav om tilbakebetaling. Jeg vil oppfordre Høyskolen Kristiania til å opptre etisk ryddig og tilby tilbakebetaling til alle studenter, forteller Hjelmeng til Universitas.

Legger seg flate

Stein-Oddvar Evensen, markeds- og kommunikasjonsdirektør ved Høyskolen Kristiania, opplyser om at feilen vil bli rettet opp fra neste år og at avgiften vil være tydelig merket.

– Hvordan greide Kristinia å få til en så alvorlig feil, uten at noen merket det før nå?

– Dette er leit og vi beklager.

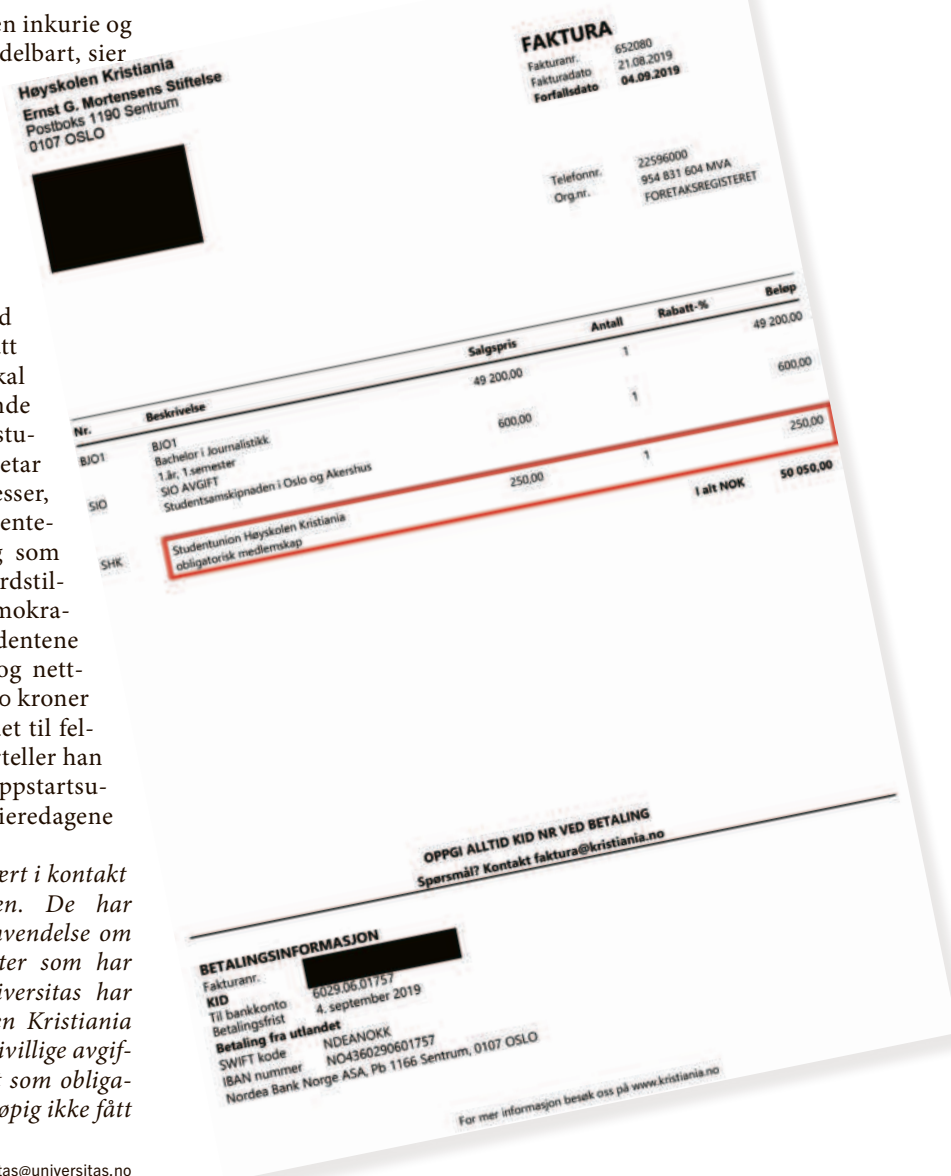
Det har skjedd ved en inkurie og blir rettet opp umiddelbart, sier Evensen.

Han opplyser at det vil være en beslutningssak og at tilbakebetaling av pengene er noe høyskolen må vurdere.

– Vi har alltid vært veldig opptatt av at studentene skal ha et velfungerende og profesjonelt studentorgan som ivaretar studentenes interesser, som fremmer studentenes synspunkter og som bidrar til gode velferdstilbud og studentdemokratiet. Når heltidsstudentene betaler 250 kroner og nettstudentene betaler 50 kroner per semester så er det til fellesskapets goder, forteller han og trekker frem oppstartskene, de årlige Karrieredagene og studentpuben.

Universitas har vært i kontakt med Studentunionen. De har ikke besvart vår henvendelse om hvor mange studenter som har betalt avgiften. Universitas har også spurt Høyskolen Kristiania om hvor lenge den frivillige avgiften har stått oppført som obligatorisk, men har foreløpig ikke fått svar.

universitas@universitas.no

Feilinformasjon: Studenter ved Høyskolen Kristiania har betalt en avgift i tro om at den har vært obligatorisk.

Opprørt: Islandske Sandra Mjöll Markúsdóttir fortalte om opplevelsen i en Facebook-gruppe for internasjonale studenter, og fikk stor respons.

Studenter varsler om trakassering på Kringsjø

To menn skal ha verbalt trakassert flere kvinnelige studenter i Kringsjø Staden. SiO har iverksatt sikkerhetstiltak og varslet politiet.

Trakassering

tekst Morgane Fauconnier
foto Charlotte Førde Skomsøy

– Mennene fikk meg til å føle meg ukomfortabel og ydmyket, sier Sandra Mjöll Markúsdóttir (25) til Universitas.

Den islandske studenten studerer rettsvitenskap på Universitetet i Oslo (UiO) gjennom utvekslingsprogrammet Erasmus dette semesteret. Som mange andre internasjonale studenter bor hun i Kringsjø studentby under oppholdet.

Markúsdóttir forteller om en ubehagelig hendelse på studentbaren Union 864 forrige uke, der hun opplevde trakassering fra to ukjente, unge menn.

– Jeg synes det er utrolig respektløst overfor meg og kjønn mitt, sier hun.

Studentene reagerer

Dagen etter hendelsen leste Markúsdóttir et nylig publisert

innlegg i Facebook-gruppen for internasjonale studenter ved UiO. Her hadde en bruker skrevet at hun den siste tiden hadde opplevd trakassering i Kringsjø studentby av to ukjente menn, og at hun hadde observert flere kvinner som var blitt utsatt for det samme.

Innlegget fikk stor respons, og flere titalls kvinnelige studenter fortalte om lignende episoder.

UiO er kjent med hendelsene og har informert SiO om situasjonen, ettersom det har skjedd innenfor deres område når det gjelder sikkerhet og sikring.

– Alle har rett til å bli behandlet på en ordentlig måte og kunne føle seg trygge i sine omgivelser. Vi kjenner ikke til lignende tilfeller nylig på UiOs campus, forteller Hanna Ekeli, avdelingsdirektør ved Avdeling for studieadministrasjon ved UiO, til Universitas.

Kontaktet politiet

Etter å ha mottatt flere henvendelser om situasjonen på Kringsjø tok Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO) sin boligdirektør Gunn Kirsti Løkka og kommunikasjonsdirektør Nina Langeland initiativ til å møte studentene som kommenterte Facebook-innlegget, for å diskutere hendelsene og informere om SiOs oppfølging av saken.

– Vi kontaktet umiddelbart politiet og ba dem følge opp saken. I tillegg satt vi inn ekstra vaktthold på Kringsjø i helgen, og ba også våre egne ansatte om å følge med og kontakte politiet dersom de observerte noe, sier Løkka og anbefaler studentene å varsle politiet dersom slike hendelser skulle oppstå. Hun forteller at SiO ikke har nok informasjon til å anmelde saken.

– Trakassering, enten det er verbal, ikke-verbal eller fysisk, er uakseptabelt.

Markúsdóttir er fornøyd med oppfølgingen fra SiO. Hun mener det er viktig at trakasseringsofrene føler at de blir hørt og får den støtten de trenger, uavhengig om trakasseringen var verbal eller fysisk.

Universitas har vært i kontakt med kommunikasjonsrådgiver i Oslo-politiet, Roar Hansen. Ettersom saken ikke er anmeldt, kan han ikke kommentere den konkrete saken. Men han bekrefter at det er bra å ta kontakt med politiet så fort som mulig om man skulle oppleve trakassering, slik at de kan følge opp saken og eventuelt sende ekstra patruljer.

Universitas kjenner ikke identiteten til de to mennene, og har derfor ikke lyktes med å kontakte dem i forbindelse med saken.

universitas@universitas.no

Tilbudsguiden

AKTIVITET

AVIS

Grubbegata 6
Oslo

dagsavisen@kundesenter.com
www.dagsavisen.no
Tlf: 22 99 80 50

50 % studentrabatt på Dagsavisen

abo@morgenbladet.no
www.morgenbladet.no
Tlf: 23 33 91 80

50 % studentrabatt på Morgenbladet

Bestill her:
www.morgenbladet.no/student

BIL

STUDENTMEDLEMSKAP
I BILKOLLEKTIVET

Hyttetur, heim te mor, bare litt rægging, eller kveldsjobb med krav til bil?

56% studentrabatt på medlemskap i Bilkollektivet

Lær mer og bli studentmedlem på:
bilkollektivet.no/student

BIL KUN NÅR DU TRENGER DET

EVENT

DJ Booking Norge AS
Frydenbergveien 48
0575 Oslo

djb@djb.no
Tlf: 90532929
www.djb.no

10% studentrabatt på leie av lyd- og lysprodukter fra 123lyd.no

DJ til ditt studentparty/samling fra djb.no

Spesialsydde løsning er som passer ditt budsjett.

FORENING

LO Student:
Det smarteste valget du gjør i studietiden

- Faglig og sosialt fellesskap
- Blant Norges beste medlemsfordeler
- Stipender og studietøtte
- Støtte på arbeidsplassen
- En tryggere jobbframtid

SKANN KODEN FOR INNMELDING
ELLER FOR Å LESE MER!

PSYKOLOG

Ta vare på din mentale helse!

Råd og veiledning fra kr 590

Finn ledige timer og bestill på:
www.oslopsykologklinikk.no

Noe du lur på?
Send oss en mail!
post@oslopsykologklinikk.no

SYKKELVERKSTED

Få gratis hjelp og verktøy til å fikse sykkelen din selv over en kopp kaffe!

Åpent alle hverdager fra kl. 9-15 på Niels Henrik Abels hus.

TANNLEGE

Sandaker Tannlegevakt
Sandakerveien 67A
0477 Oslo

Tlf: 22 15 20 00

www.sandakertannlegevakt.no

10% studentrabatt

Fokus på kvalitet og smertefri behandling til meget rimelig pris.

Garantert akutt time innen 2 timer

Kathrine (22) og Helene (22) bor på eldrehjem

Å bosette studenter i seniorhus skal sikre sunnere aldring – og kanskje også løse bolig-mangelen.

Hjem

tekst Pauline Östgård
foto Henrik Follesø Egeland

Ensomhet blant innbyggerne og en tur til Nederland inspirerte Oslo kommune til å tenke nytt. Siden 2018 har lærerstudent ved Oslomet, Kathrine Hogganvik (22), og tannlegestudent Helene Thorsen (22) bodd i et seniorhus på Tåsen. Prosjektet skal først og fremst sikre beboerne en mer aktiv og sosial alderdom, men kan få flere positive konsekvenser dersom det blir utvidet. Seksjonssjef ved Pastor Fangens vei 22 Seniorhus, Heidi Karsrud Nordal, mener satsingen kan være med på å løse bolig-mangelen for studenter. Tiltaket er det første av sitt slag i Norge, men allerede i 2022 er planen å bosette flere studenter på et nybygd sykehjem på Oppsal.

Vi ser behovet for å bryte opp studenthus og bidra til mer samhandling på tvers av generasjoner, og tiltak som dette bidrar til det

Øyvind Henriksen, bydelsdirektør

Sosial løsning

Sett bort fra den store grafittblomsten ved inngangen og hønsehuset i hagen, ser seniorhuset ut som de fleste andre borettslag. Men inne er det felles stuer i alle etasjer, og i den felles spisestuen går skravla på tvers av både langbord – og generasjoner.

– Hvis du ikke har noen planer en dag, kan du bare gå til stuen og ta en kopp kaffe, forteller Hogganvik. Leilighetene studentene bor i kan forveksles med en vanlig studenthybel både i størrelse og utseende. Thorsen har tidligere bodd i studentbolig, og forteller at den største forskjellen er det sosiale.

– Her ser du naboene dine. I studentbolig hilser man ikke på folk i gangene, mens her er det alltid hyggelig å se et kjent fjes.

– Hva er det beste med å bo her?
– Du er aldri alene, sier Hogganvik.
– Og det verste?
– Det er når noen blir dårlige og må flytte herfra, eller dør. Man blir jo godt kjent med dem. Men det er jo bare livets gang.

En aldersvennlig by

I 2014 løftet Verdens helseorganisasjon frem Oslo som den første «aldersvennlige» byen i Norge. Betegnelsen innebærer at Oslo skal tilrettelegge for mer aktive liv med trygghet og mestring for eldre innbyggere. Kommunen la i sin handlingsplan frem at for å sikre et botilbud som bidrar til økt aktivitet og sosial omgang, skulle de teste ut bofellesskap for eldre og studenter. Et lignende prosjekt er allerede veletablert i Nederland – og nå også på Tåsen. I totalt 29 leiligheter i Pastor Fangens vei 22 Seniorhus, bor eldre både med og uten funksjonsutfordringer, og som er friske nok til å bo for seg selv store deler av døgnet. Men seksjonssjef Nordal så store muligheter for å bedre livskvaliteten til beboerne.

– Det er unaturlig å stue alle som er over 67 år inn i en blokk. Ellers i samfunnet bor unger, par, enslige og minoritetsgrupper om hverandre, sier hun.

Så da Bydel Nordre Aker ble valgt ut som startsted for prosjektet, takket hun ja til å huse det.

Krever oppfølging

Som et av tiltakene ble det bestemt at de skulle bosette to studenter i hver sin leilighet i seniorhuset. Etter en grundig utvelgelsesprosess flyttet Hogganvik og Thorsen inn. Ettersom prosjektet skulle bosette så få som to, valgte Nordal å rekruttere via kjente. Kriteriene for å bli bosatt i huset var blant annet at de ikke skulle studere noe innen helse og omsorg, da deres oppgave skulle være å være gode naboer, og rollene ikke skulle skli over i å være helsepersonell.

– Vi er bare medmennesker og naboer. Man går ikke inn til naboens sin og vasker. Det ville ikke

Startsted: Seniorsenteret på Tåsen er først ut i prosjektet om å gi eldre en mer aktiv og sosial alderdom.

Sosialt: Helene Thorsen sier den største forskjellen fra vanlige studenthus er det sosiale.

På tvers av generasjoner: Studentene er ofte på pizzabesøk hos Unni Furuholmen.

Unikt borettslag: Grafittien på veggen har de eldre beboerne valgt.

Filmkvelder: Studentene arrangerer og deltar på ulike aktiviteter sammen med beoerne.

være naturlig å gjøre det her heller, sier Hogganvik.

For å sikre god oppfølging arrangerer Nordal møte med studentene hver andre uke, der de snakker om hverdagen og eventuelle utfordringer studentene skulle møte på. En del av beboerne lider av tidlig demens, og det kan dermed forekomme situasjoner der det kan være lurt å være forberedt.

– Vi gir tett oppfølging for å sørge for at de er rustet for å håndtere det så naturlig som mulig, forteller Nordal.

Gode naboer ...

Siden tiltaket er unikt i Norge, kan bosituasjonen kreve en del forklaring.

– Det hender folk lurer på om jeg tuller, sier Hogganvik.

– Men mange synes det virker skikkelig kult, og vil høre mer om hvordan det fungerer, forteller Thorsen. Studentene får redusert husleie mot at de har inngått en oppdragsavtale tilsvarende en 20 prosent-stilling. Jobben som «god nabo» går ut på å arrangere og delta på aktiviteter sammen med de andre beboerne. På slutten av måneden leverer de en månedsrapport over aktiviteter de har stelt i stand. Det har vært alt fra skiturer og gatekunstsafari, til harryhandel i Sverige og Mamma Mia-kveld i fellesstuen.

– Det er spesielt å ha en så fin jobb man selv får så mye ut av, sier Hogganvik. Selv om tiltaket kom til som en ressurs for eldre, er de sikre på at verdien kan være like stor for studenter.

– Det har stått mye om ensomhet blant studenter i media. Du blir ikke ensom her. Det er alltid noen å være med, og alltid noen som vil være med deg.

... og gode venner

I tillegg til at studentene ukentlig arrangerer gruppeturer og -arrangementer, er også en-til-en-møtene en stor del av hverdagen. Så selv om Kathrine skal rekke en buss, bestemmer hun seg for å vente litt med å pakke når vi sier at vi skal besøke Unni. Unni Fu-

ruholmen bor i fjerdeetasje, og har den absolutt beste utsikten, ifølge studentene. Gleden er stor når de kommer inn i leiligheten.

– Her har vi spist mye pizza, sier Hogganvik.

– De har lært meg stekeovnen, så den kan jeg, sier Furuholmen, og legger til at både vaskemaskinen og stekeovnen er av den moderne typen.

– Men jeg forstår ikke kokeplatene, så jeg har kjøpt meg mikrobølgeovn.

– Vi får ta kokeplatene neste uke, sier Thorsen. Praten går lett dem imellom, om Mandal, der Thorsen og Hogganvik kommer fra, og om de mange maleriene Furuholmen har på veggen.

– Hva synes du om at de er her?

– De er noen perler. Så blide og hjelpsomme. De kommer til og med opp hit på en lørdag og prater med meg i timevis. Det går jo ikke an, sier Furuholmen og ler.

Bør satses på

I august skrev Universitas at 3500 studenter i Oslo sto på Studentskipnaden i Oslo og Akershus (SiO) sine ventelister etter studiestart. Problemet er omfattende og øker hvert år. Selv om SiO stadig bygger studentboliger, klarer de ikke å bygge i takt med det økende presset. Nordal mener bosetting på tvers av generasjoner kan være en del av løsningen. Hun er positiv til å utvide prosjektet, og sier det nå er opp til politikerne å videreføre det.

– Vi må tørre å satse på en litt utradisjonell løsning.

– Tror du dette kan være med og løse studentboligmangelen?

– Nesten ukritisk ja.

Bydelsdirektør Øyvind Henriksen sier de har fått utelukkende positive tilbakemeldinger, og at også han håper på en utvidelse.

– Vi håper det er mulig å få etablert ordningen på permanent basis. Vi ser behovet for å bryte opp studenthus og bidra til mer samhandling på tvers av generasjoner, og tiltak som dette bidrar til det.

universitas@universitas.no

I studentbolig hilser man ikke på folk i gangene, mens her er det alltid hyggelig å se et kjent fjes

Helene Thorsen, tannlegestudent og «god nabo»

Besøk: Beboer Unni Furuholmen setter stor pris på tid sammen med studentene. – De er noen perler, sier hun.

Vanskelig fortid, ung fremtid

Optimistisk: Sara Mihaela Dedic har sammen med den yngre generasjonen et ønske om å legge de gamle konfliktene bak seg, og fokusere på fremtiden.

Mens de eldre generasjonene bearbeider traumene fra en vanskelig fortid, prøver unge bosniere å ta grep om fremtiden.

Bosnia-Hercegovina

tekst Endre Ugelstad Aas
foto Marthe Thu

Det første som slår en i møte med Sara Mihaela Dedic (20) er den kraftige stemmen. Med den håper hun en dag å slå gjennom som singer-songwriter, men til nå har det bare blitt med sporadiske oppvarmingskonserter på lokale barer.

– Her nede er det ingen som tar deg seriøst om du prøver å utøve noen som helst slags form for kunst, sier Sara.

Om man likevel skal prøve seg, er det ifølge Sara helt nødvendig med en universitetsutdanning. Men utdanning kommer ikke gratis. Med manglende offentlige lån- og støtteordninger er det opp til studentene selv, og deres familie, å betale den årlige studieavgiften på 750 euro i året, og det er utenom bo- og leveutgifter.

I et land hvor minstelønnen ligger på 300 euro i måneden, er dette en stor utgift for en gjennomsnittlig familie.

– Å finne seg en deltidsjobb ved siden av studiene, er heller ikke så enkelt, fortsetter Sara.

– Lønningene er knapt til å leve av, og arbeidsbetingelsene er ofte ikke de beste.

For å finansiere studiene, jobber Sara hver sommer i resepsjonen på en campingplass i Kroatia, hvor lønningene er betraktelig høyere. På campingplassens utescene får hun også

muligheten til å teste ut materialet sitt for utenlandske turister, i håp om å bli oppdaget av et større publikum. Men om artistdrømmen skulle gå i vasken, har Sara likevel planen klar.

– Alle har en drøm om å komme seg vekk herfra. Selv ønsker jeg selvfølgelig å reise mye, men jeg vil også ha et sted å komme tilbake til, som jeg kan kalle hjemme, sier hun.

– Derfor ønsker jeg en dag å bli musikk lærer. På den måten kan jeg inspirere ungdom til å følge sine drømmer, å gjøre det de har lyst til.

En delt by

Sara tilhører generasjonen av unge bosniere som har vokst opp i kjølvannet av krigen som varte fra 1992 til 1996. Konflikten mellom kroater, bosniakker (bosniske muslimer) og serbere krevde i overkant av 100.000 menneskeliv, og omtales ofte som den verste i Europa siden andre verdenskrig.

Det blir for dumt å reise på grunn av den politiske situasjonen. For noe er i ferd med å forandre seg, ett steg av gangen

Sara Mihaela Dedic (20)

Etnisk rensning, folkemord og massevoldtekter etterlot den eldre generasjonen med dype traumer,

UNIVERSITAS I BOSNIA-HERCEGOVINA

Splittet by: Broen Stari Most i Mostar binder byens to deler sammen, hvor de fleste kroatiske innbyggerne holder til på vestsiden, mens de muslimske bosniakkene er å finne på østsiden

og arrene fra krigen gjennomsyrrer fortsatt de fleste sidene ved det bosniske samfunnet.

Vi møter Sara i Mostar, byen med den berømte broen Stari Most, som ble ødelagt av kroatiske styrker i 1993, før den ble gjenreist med midler fra blant annet FN, Verdensbanken og Unesco i 2004. Selv om broen i ettertid har blitt stående som selve symbolet på et forsonet og fremtidsrettet Bosnia, er Mostar fortsatt en splittet by hvor de fleste kroatiske ortodokse institusjonene og innbyggerne holder til på vestsiden, mens de muslimske bosniakkene er å finne på østsiden. Det samme er tilfellet for byens to universiteter.

Selv kommer Sara fra en kroatisk familie. Mens vi vandrer blant de mange forlatte bygningene i sentrum av Mostar, forteller hun at flere av vennene hennes aldri har tatt turen over den berømte gamlebroen som skiller dem fra den muslimske østsiden.

– I noen familier lever hatet videre, men av mine foreldre har jeg lært å behandle alle som likeverdige. Vi er jo alle mennesker av samme kjøtt og blod, når alt kommer til alt, sier hun.

– Vi, den yngre generasjonen, blir oppfattet som dumme og uvitende siden vi ikke har peiling på hva som foregikk den gangen. Men egentlig ønsker vi bare å legge de gamle konfliktene bak oss.

Å legge fortiden bak seg er ingen enkel sak, siden arbeidet med

å identifisere dødsopfrene etter krigen fortsatt pågår. I tillegg kunne bosniske myndigheter i 2016 melde om at hele 450.000 bosniere sliter med posttraumatiske stresslidelser som følge av krigserfaringene. Ved forrige folketelling i 2013 var antallet innbyggere i Bosnia 3,8 millioner.

Vi blir oppfattet som dumme og uvitende siden vi ikke har peiling på hva som foregikk den gangen

Sara Mihaela Dedic (20)

Sara forteller at foreldrene stort sett har vært tause overfor barna om det som skjedde på 90-tallet. Men én historie om farens opplevelser fra krigen har gjort sterkt inntrykk.

– Da beskjeden om våpenhvilen kom, kastet soldatene seg om halsen på fienden. En halvtime tidligere hadde de skutt mot hverandre, nå omfavnet de hverandre i gråt. I det hele tatt var krigen fullstendig meningsløs, forteller hun.

Tegn fra gatebildet i Mostar tyder på at bosnierne fortsatt jobber med å prosessere de kollektive traumene fra krigen. Blant de mange graffitiverkene som setter farge på den endeløse rekken

Krigens spor: Flere ødelagte bygg står igjen som tydelige tegn etter krigen.

UNIVERSITAS I BOSNIA-HERCEGOVINA

av falleferdige betongkonstruksjoner, stopper vi opp foran en svartmalt vegg fylt med en serie av identiske hvite ansikter. «Bosniakker, kroater, serbere, kristne, jøder, romani, homofile», lyder påskriften under de enkelte ansiktene.

– Denne ble forsøkt ødelagt for noen uker siden, men nå ser det ut som de har restaurert den igjen, forklarer Sara.

– Selv om myndighetene gjør lite for oss unge her i regionen, er det fotballhooligans og andre kriminelle gjenger som ødelegger det meste av gatekunsten.

– Alltid ett skritt tilbake før vi kan ta ett skritt fremover.

Ikke misfornøyde nok

– Den eldre generasjonen tok alt fra oss og etterlot oss med ingenting, lyder dommen fra den unge aktivisten Amina Imamovic (20).

Med runde, gullfargede briller, kortklipt blondt hår og grå mønstrete strikkegenser, er hun lett å få øye på blant sine stivere antrukne jevnaldrende som streifer forbi oss i sentrum av Sarajevo.

Amina er student ved programmet for freds- og menneskerettighetsstudier ved Universitetet i Sarajevo. Ved siden av studiene jobber hun for LHBTI-organisasjonen som stod bak Bosnias aller første pride-parade i september i år.

LHBTI-bevegelsen på Balkan har lenge kjempet i motvind, og tidligere pride-parader i Zagreb og Beograd har blitt møtt med voldelige angrep fra motdemonstranter. Nå ser det imidlertid ut til at ting er i ferd med å snu.

– Jeg tror vi har lagt de vanskelige tidene bak oss, sier Amina optimistisk, og forteller med glød i øynene om paraden som samlet 3000 mennesker fra hele Balkan til å kjempe for de homofiles rettigheter.

Selv om paraden var en stor suksess, blir Amina mer alvorlig i minen når vi spør henne om fremtidens arbeidsutsikter og hennes tanker om den eldre generasjonen.

– Du ser ikke poenget med å gi noe til systemet fordi du i prinsippet, på grunn av all korrupsjonen, ikke kan forvente å få noe tilbake.

To valg: Ifølge Amina Imamovic står unge bosniere igjen med to valg. Enten å jobbe motstrøms for å utgjøre en forskjell, eller stikke av.

Amina er skuffet over foreldregenerasjonens manglende evne til å lytte til de yngre stemmene i det bosniske samfunnet.

– For det første får vi få knapt muligheten til å si det vi mener, og når vi først slipper til, forteller de oss at det ikke spiller noen rolle, sier hun.

– Samtidig tror jeg det er viktig å understreke at vi er et etterkrigssamfunn. Derfor har vi, den yngre generasjonen, arvet mange av foreldres problemer.

Ifølge Amina står unge bosniere igjen med to valg. De kan enten jobbe

motstrøms for å gjøre forskjell, eller stikke av.

– Det er så mye enklere å bare reise sin vei og aldri komme tilbake. Selv skulle jeg gjerne gjort det. Men det er allerede altfor mange som har gått for den enkle løsningen, sier hun.

Uoffisielle målinger indikerer at i overkant av 150.000 unge bosniere har forlatt landet siden 1996, mens tall fra The World Data Bank viser at arbeidsledigheten blant bosniere i alderen mellom 15 og 24 i september lå på 47,4 prosent. Det er nest høyest i verden etter Sør-Afrika.

Mange av de som søker lykken i utlandet er unge og nyutdannede, noe Amina tror henger sammen med de vanskelige ar-

beidsvilkårene i landet.

– Du må jobbe veldig hardt for å lykkes her, og så er du avhengig av å ha penger, og hvis du ikke har penger er det vanskelig å få jobb. Kampen om arbeidsplassene er tøff, også for de med universitetsutdannelse.

– Tror du vi snart vil se et tilsvarende ungdomsopprør i Bosnia som det vi har sett i resten av verden den siste tiden?

– Gud, det håper jeg! utbryter hun.

– Jeg lengter etter en stor og høylytt protest med mange unge bosniere, men for å være helt ærlig tror jeg ikke at det kommer til å skje. Til det er vi verken sinte eller misfornøyde nok.

– Vanskelig å leve et normalt liv

Tilbake i Mostar står Miran Jsfvic Diezdetejada (25) og tripper utålmodig mens han utveksler blick og gestikulerer med sjåføren som venter i bilen parkert rett ved torget hvor vi møter ham.

– Beklager at jeg ikke kunne komme tidligere, men jeg var opptatt med et familieselskap i hele dag, forklarer Miran.

Han har studert arkitektur i Spania, og han og en kamerat driver nå et lite firma som arrangerer turer for spanske og portugisiske turister i Mostar-regionen.

– Familien min mistet alt under krigen, forteller Miran i en alvorlig tone.

Selv de med god utdanning, som tjener greit med penger, velger å forlate landet

Miran Jsfvic Diezdetejada (25)

UNIVERSITAS I BOSNIA-HERCEGOVINA

– Faren min klarte å jobbe seg opp og frem i årene som fulgte, men nå begynner han å bli gammel. Derfor føler jeg meg forpliktet til å bli værende her og ta vare på ham.

Der Sara og Amina går for mer alternative løsninger i klesveien, er det ikke vanskelig å se at Miran, med sin mørkeblå Ralph Lauren-jakke og det blonde velfriserte håret, tilhører et annet samfunnslag. Forskjeller til tross, står de overfor mange av de samme problemstillingene.

– Det er vanskelig å leve et normalt liv her nede. Selv de med god utdanning, som tjener greit med penger, velger å forlate landet. De vet de kan få det bedre et annet sted, sier han.

– Myndighetene og regjeringen bryr seg bare om seg selv. Alt her nede handler om etnisitet og forbindelser. Jeg mener, hvilket normalt land er det som har tre presidenter? spør han oppgitt.

Siden Dayton-avtalen i 1995 gjorde slutt på den blodige krigen, har Bosnia hatt et tredelt presidentskap bestående av én representant fra hver av de tre største etniske gruppene. Landet er i dag delt inn i en rekke regioner med høy grad av selvstyre og mange administrative nivåer.

– Disse strukturene bidrar til å opprettholde en tilstand av status quo, fortsetter Miran.

Ifølge Alda (European Association for Local Democracy) er unge bosniere tillit til statlige institusjoner og politiske ledere «ekstremt lav». Dette kom tydelig frem under valget i 2015, hvor bare 19 prosent av unge bosniere tok i bruk sin stemmerett.

– Den eldre generasjonen oppfordrer oss faktisk til å søke lykken et annet sted i stedet for å bli værende og engasjere oss i politikk- og samfunnsspørsmål. Er det rart at folk ønsker å reise?

Før Miran løper avgårde til den tutende bilen, vil han gjerne legge til en siste ting.

– Du vet, vi har en vits her nede: «Hvem faen kjenner en fra Mostar som ikke snakker norsk eller svensk?».

– Ett steg av gangen

På en høyde prydet av et nedslitt krigsmonument skuer Sara utover de mange moské- og kirketårnene som hviler i mørket fra skumringen. Her oppe fra er det vanskelig å se om de befinner seg på den ene eller andre siden av elven.

– Hadde du spurt meg for et år siden ville jeg nok sagt at jeg ville dra til Nederland for aldri å vende tilbake, men nå som jeg er her, vil jeg virkelig ..., nøler Sara, før hun legger til:

– For meg blir det for dumt å reise på grunn av den politiske situasjonen. For jeg merker at noe er i ferd med å forandre seg, ett steg av gangen.

universitas@universitas.no

I skumringen: Mostar sett fra en høyde prydet av et nedslitt krigsmonument.

Jeg lengter etter en stor og høylytt protest med mange unge bosniere, men til det er vi verken sinte eller misfornøyde nok

Amina Imamovic (20)

Fri kunst: Blant de mange graffitiverkene som setter farge på den endeløse rekken av falleferdige betongkonstruksjoner stopper vi opp foran en svartmalt vegg fylt med en serie av identiske hvite ansikter: «bosniakker, kroater, serbere, kristne, jøder, romani, homofile», lyder påskriften under de enkelte ansiktene.

Fra Buskerud til Mekka

– Jeg skal aldri bli muslim, sa Hans Erik (29). Så fikk han to nye venner.

Religion

tekst Jakob Bjørnøy
foto Gina Grieg Riisnæs

Et muslimsk bønnerop, av typen norske ører kun hører på ferietur i Egypt, brer seg utover en gymsal på Blindern. Fem store tepper er vendt skrått mot profeten Muhammed sin fødeby Mekka, og et titalls UiO-studenter står på fire rette rekker med blikket vendt fremover. Fremst står Hans Erik Hallerud Sundkvist (29) fra Røyken i Buskerud med ryggen til. Det er hans sangstemme som lyder over høytaleranlegget.

– Det er litt tilfeldig hvem som utfører bønneropet. Jeg har øvd en del hjemme på det, forteller Sundkvist med en anelse stolthet i blikket.

Et vanlig studentliv

Fem år har gått siden den lavmælte historie- og statsvitenskap-studenten bestemte å kalle seg selv muslim. Historien begynner i Røyken, mellom Asker og Drammen. Som de fleste, møtte han islam for første gang i skolebøkene på barneskolen.

– Islam var for meg noe litt rart og annerledes, sier Sundkvist, men presiserer at han aldri har vært imot muslimer som personer.

Videregående vekket opp en interesse for historie. Særlig romersk historie. Sundkvist besluttet dermed å studere historie i Oslo.

– Jeg levde et ganske vanlig studentliv med studering. Og andre ting som studenter gjør, sier Sundkvist litt avventende.

– Festing og slikt, bekjenner Sundkvist, som ikke har rørt alkohol på over fem år.

På historiestudiet fikk han naturlig nok enda et møte med Midtøsten-religionen.

– Inntrykket jeg fikk var ganske negativt. Jeg opplevde islam som en erobrende religion.

I diskusjoner med andre studenter, var han helst på nei-siden.

– Hvis noen ble for positive til islam, argumenterte jeg oftest imot.

Den glemte troen

Fra ungdomstiden hadde han med seg en stille tro på Gud, men studielivet la lokk på troen, og han omdøpte seg til agnostiker. Men et møte med to kurdiske medstudenter våren 2014 skulle få stor betydning for hans hviskende tro.

– Jeg begynte å prate med dem på helt vanlig vis. Vi begynte først å snakke om studier og slikt. Senere snakket vi om hvordan livet var og om ulike kulturer. Etterhvert kom det frem at de var muslimer.

Sundkvist ble nysgjerrig på de nye kurdiske kameratene, og de tre ble gode venner.

– De var veldig hyggelige og åpne. Det var da jeg fikk følelsen av at de to hadde noe som jeg ikke hadde. De virket så reflekterte. Det traff meg.

– Ikke at jeg følte at det manglet noe rundt meg. Jeg har en nydelig familie som elsker og støtter meg.

– Jeg følte at jeg var altfor opptatt av de materielle tingene. Men det nærmet seg arrogant å avfeie at det ikke finnes en annen dimensjon enn akkurat den vi ser her.

Det er ikke slik at jeg må gi opp norsk kultur og kle meg annerledes selv om jeg har konvertert

Hans Erik Hallerud Sundkvist, norsk muslim

Stole på Allah

I gymsalen i Frederikke-bygget på Blindern har forsamlingen satt seg ned på de fargefulle, arabiske teppene. Imamen, muslimenes åndelige leder, skal holde en tale før bønnen. De fleste har blikket festet på lederen, som er ikledd en hvit kappe med gule striper. Noen lukker øynene. En stryker seg i skjegget.

– Om du ikke stoler på Allah, stoler du ikke på Koranen, sier imamen.

Med rolig, ukarismatisk kroppsspråk, taler han om viktigheten av å ta Koranen, muslimenes hellige tekst, på alvor, og hvordan islam skiller seg fra andre religioner – et tema som ligger tett opp mot troshistorien til Sundkvist.

– Aldri muslim

De nye vennenes livsstil pirret nysgjerrigheten hans for religion. Han ville undersøke

religionen som lå ham nærmest.

– Jeg begynte å lese i Bibelen, og fikk stor respekt for Jesus, fred være med ham. Han sa mye fint som fikk meg til å tenke.

Sundkvist begynte å gå med kors rundt halsen skjult under genseren. Han ville finne ut om kristendom var noe for ham.

– Men jeg kom aldri til ro med hva kristne egentlig mente om Jesus. Jeg klarte aldri helt å ta inn det kirken sa om at han skulle være Guds sønn.

Blikket hans flakket fra kristen tro til noe annet som kunne gi bedre svar. Etter å ha undersøkt andre religioner, konkluderte han:

– Jeg får vel bite i det sure eple og lære mer om islam da, tenkte jeg.

De kurdiske studievennene pekte ut videoer og lesestoff om islam til den nysgjerrige nordmannen, men lå alltid på bremse.

– De prøvde å roe meg ned litt, og ville ikke at jeg skulle forhaste meg inn i noe.

Over tid ble Sundkvist, den tidligere islam-skeptikeren, den som nå ville modellere folks inntrykk av islam.

– Jeg luftet litt nysgjerrighet for de andre studiekameratene mine i filosofiske diskusjoner. Da var det en som spurte meg: «Skal du bli muslim, eller?». Jeg svarte: «Nei jeg skal aldri bli muslim», sier han og ler.

Ville underkaste seg

For muslim ble han.

– Etter å ha fått bort fordommene kom jeg til kjernen av islam, som er Guds enhet. Det at man kan ha et personlig forhold til Ham, var noe som ga mening både rasjonelt og spirituelt.

Denne oppdagelsen ble et vendepunkt for Sundkvist.

– Det var en kveld jeg var hjemme. Jeg fikk en overveldende følelse av at jeg måtte legge hodet mitt på bakken. En følelse av å ville underkaste meg Gud, sier han.

Han la hodet ned mot bakken, slik en muslim gjør i bønn.

– Da følte jeg meg som en troende.

En uke gikk. Vissheten om at islam var veien å gå for ham ble bare større.

Islam i Norge

+ I 2018 var det litt over 200.000 muslimer i Norge

+ Om lag 150.000 er medlemmer av en moské eller islamsk organisasjon

+ 13% av dine Facebook-venner har vitnemål fra LHS

+ De fordeler seg på mer enn 80 menigheter

+ Flertallet er sunnimuslimer

Kilde: Store norske leksikon

– Jeg tenkte: «nå sier jeg trosbekjennelsen, og så er jeg muslim». Da var jeg helt alene i huset mitt.

Var i Mekka

Hans nye muslimske identitet bød på mange uvante opplevelser. Han lærte seg å be med andre på universitetets bønnerom, han fant en moské i Oslo og ble med i en gruppe med andre som også hadde konvertert. Han lærte seg arabisk på nett og kan 15 suraer fra Koranen utenat. Å be de fem daglige bønnene, som en muslim bør, mener han fikk ham gjennom masteroppgave-skrivingen. Men kanskje hans mest spesielle opplevelsen, var pilegrimsreisen til Mekka påsken 2018. Enhver muslim skal nemlig helst utføre en reise til byen hvor profeten Muhammed angivelig skal ha blitt født i år 570 etter Kristus.

– Det var en fin tur. Her fikk jeg en fred, en indre ro. Jeg gikk med turban og kjortel, men mange av araberne så at jeg var europeer, sier han lattermildt.

Liten gruppe

Som etnisk norsk muslim er han del av en svært liten gruppe i Norge. I 2018 sa religionsforsker Kari Vogt til VG at det finnes om

Studentliv: Til daglig jobber Hans Erik Hallerud Sundkvist fulltid ved siden av studiene.

Leder: Hans Erik Hallerud Sundkvist demonstrerer hvordan det kan se ut når han selv leder bønnen.

lag 3000 i Norge som har gjort det samme, men presiserte at det per i dag ikke finnes sikre tall på dette. Sundkvist estimerer at han har møtt rundt 20–30 som har gjort det samme som ham.

– Føler du deg noen gang ensom?

– Alle mennesker gjør jo det av og til. Men jeg har aldri følt meg ensom i særlig grad. Til tider er jeg litt alene. Da er det bertryggende at jeg kan lene meg til Gud.

– Føler du deg norsk?

– Det er ikke slik at jeg må gi opp norsk kultur og kle meg annerledes selv om jeg har konvertert. Noen ganger lurte jeg på om jeg trengte det, men det står i Koranen at vi er skapt i ulike nasjoner for en grunn. Det er egenverdi i all kultur som ikke går i mot troen.

– Møter du fordommer?

– Man ser ikke på meg at jeg er muslim. Jeg er ganske nøytral i utseende, og fremstår nok som en vanlig nordmann.

Kvinner bakerst

Tilbake på fredagsbønn på Blindern er talen og bønneropet over. Nå er det tid for selve bønnen. De bøyer seg til bakken, reiser seg opp, bøyer ryggen og ned til bakken igjen. De er alle menn. Kvinneforsamlingen er på rundt en femtedel av størrelsen av mennene. En mor har med seg et lite barn som løper rundt i det store rommet. Kvinner og menn kan verken gå inn samme dør eller sitte i samme rom. Kvinnene sitter bak en skillevegg, og kan ikke se imamen.

– Hvorfor er kvinner og menn skilt?

– Man skal ikke fokusere på noe annet enn Gud. I en setting med begge kjønn blandet, kan fokuset noen ganger flyttes mot annet enn Gud. At man deler kjønnene, betyr ikke nødvendigvis at man hever det over det andre, så lenge inndelingen er

på like premisser. I profeten, fred være med han, sin tid var menn og kvinner sammen da de ba, bare at kvinnene sto bak mennene.

Han blir litt betenkt.

– Det man kunne peke på er at kvinnene må stå bak. Jeg tror kvinner er flinkere til å holde fokus og ikke bli distraert av mennene foran enn hvis det hadde vært motsatt. Jeg vet ikke akkurat helt hvorfor skilleveggen dukket opp.

Bønnen er over. Noen reiser seg raskt opp og går mot utgangen, mens andre hilser hverandre med «assalamu alaikum»,

fred være med deg. Sundkvist snakker med venner.

– Det som er fint med islam i Norge er at så mange kulturer møtes. Fokuset er på det indre mennesket. Hvem som helst kan forbedre det indre, uavhengig av hvordan man ser ut eller for eksempel hvor mye penger man har, sier Sundkvist.

Det er ikke slik at jeg må gi opp norsk kultur og kle meg annerledes selv om jeg har konvertert.

kulturredaksjonen@universitas.no

Bønn: På universitetes bønnerom lærte Hans Erik Hallerud Sundkvist seg å be sammen med andre.

DEBATT

debattredaktør: **Mikkel Ihle Tande**
debatt@universitas.no 988 62 913

KJØR DEBATT Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Diktatoren befaler: – Legaliser alle rusmidler.

Redaktør i Unikum, Vegard Møller, har skrevet en kommentar med tittel: «Rusreformen hvis jeg var diktator». Mange konservative sørlendinger er nok glade for at denne rebelen ikke er diktator, redaktøren som nok er noe forut for sin tid.

– Alle rusmidler burde avkriminaliseres siden det er absurd å straffe noen for å gjøre noe mot seg selv. De bør selges på et rusmiddelmonopol for å utkonkurrere det svarte markedet, øke skatteinntekter og sørge for at folk ikke får tak i skadelige og dødelige doser.

Her er andre gullkorn fra Møller:

– LSD og fleinsopp bør fritas fra moms, slik som bøker og grønnsaker. De er nemlig bra for deg og så mange som mulig burde prøve dem.

– Mamma har tatt heroin, og så vidt jeg vet ble hun ikke avhengig.

– én av tre sier de har prøvd cannabis og én av de resterende to lyver. De fleste prøvde det trolig basert på omtalen fra sine favoritttrappere, men merket ingenting og prøvde det aldri igjen.

– Alle burde se Ex on the beach!

«Et forsvar av Ex on the beach» er tittelen på en kommentar i Under Dusken av journalist Renate Leth-Olsen. Hun mener ungdommen har mye å lære av deltakernes grenseoverskridende atferd.

– Kommunikasjon er et uvurderlig verktøy for relasjonsbygging, og er helt sentralt når det gjelder sex. Jeg mener at det er her EOTB oppfyller sitt samfunnsoppdrag. Mange av deltakerne byttet elskere veldig brått, uten å informere sin forrige sengepartner. Dette fungerer sikkert fint i deres vanlige liv med tilfeldige folk fra byen. Det fungerer mindre fint når man

er ti mennesker innestengt i en villa, og man har sex på ulike premisser.

Ja, det er sikkert ingen måte ungdommer kan lære dette på enn å tvinges til å se EOTB i klasserommet.

– For å kvalifisere som undervisningsmaterieell bør det naturligvis komme med et par advarsler, som for eksempel: «Vi advarer om at dette ikke er et representativt utvalg av befolkningen og at de fleste gutter ikke har sixpack og de fleste jenter ikke har restylane.

Dette høres ut som en vanntett plan!

Full ambisjon om å bedre dagens situasjon

Studentpolitisk toppmøte
Marte Øien, leder for Norsk studentorganisasjon (NSO)

Mandag 21. oktober var alle landets studentledere samlet i regi av regjeringen til studentpolitisk toppmøte. I etterkant av arrangementet valgte Universitas å omtale møtet som «symbolpolitikk».

At studenter som representerer studentdemokratiene, studentsamskipnadene, ulike velferdsting og NSO har et heldagsmøte for å gi innspill til, og påvirke, arbeidet rundt studenters psykiske helse og den kommende stortingsmeldingen om arbeidslivsrelevans og praksis, er langt ifra tom symbolpolitikk uten ambisjon.

Skal vi finne løsninger, må vi komme med innspill fra talerstolen, ikke bruke den som klagemur

Universitas ønsker seg «illsinte studentledere som ikke lar seg bestikke» og vinklinger som «ikke klapper regjeringen like hardt på ryggen for dens arbeid». Sett bort ifra at det kanskje er langt mer spennende å skrive om sett fra Universitas sin side, så er det fra NSO sin side aldri et mål om å være uenig med noen. Målet til NSO er til enhver tid å legge til rette for at studentenes stemme blir hørt og

sikre viktige gjennomslag. Studentpolitisk toppmøte er en viktig arena for begge deler.

At to ministre inviterer studentledere fra hele landet til et eget møte, der studentene får komme med innspill til deres videre arbeid, er en situasjon de fleste studenter i verden bare kan drømme om. Å hevde at studentlederne som møter opp blir bestukket, fordi de ikke skaper overskriftene Universitas ønsker seg, vitner om manglende forståelse av hvilken arena studentpolitisk toppmøte er. Studentpolitisk toppmøte handler om å finne de beste løsningene i fellesskap innenfor temaene som er på agendaen. Skal vi finne løsninger må vi komme med innspill fra talerstolen, ikke bruke den som klagemur.

Studentpolitisk toppmøte er nemlig ikke vår eneste påvirkningsarena. Møtet må sees i sammenheng med resten av påvirkningsarbeidet som blir gjort gjennom hele året. NSO har jevnlig møter med regjeringen, Stortingspolitikere, partiene på Stortinget, direktorater, departementet og andre samarbeidspartnere. Føler vi oss ikke hørt, roper vi ut i media. Dette gjør vi nettopp for å bedre studentenes faglige, sosiale og økonomiske rettigheter, og studentpolitisk toppmøte er en del av det arbeidet.

Bærekraftsarbeidet er viktig for UiO

Klima
Svein Stølen, rektor ved Universitetet i Oslo

Universitetet i Oslo (UiO) har jobbet med bærekraft i mange tiår. Faktisk ble UiOs Senter for utvikling og miljø (SUM) etablert allerede i 1990 som en respons på Brundtlandkommisjonens rapport, der begrepet bærekraft ble brukt for første gang. Og både før og etter at bærekraft ble et globalt og nasjonalt tema, har mange av våre forskere og studenter jobbet med å stille spørsmål og finne svar knyttet til hvordan vi skal skape et bærekraftig miljø, samfunn og økonomi. Bærekraft inkludert klima og miljø er en integrert del av vår aktivitet på de fleste fakulteter innen forskning, utdanning, samfunnsdialog og innovasjon – samt i driften av UiO. Vi har hele tiden vært opptatt av at vårt bidrag til bærekraftagendaen må være forskerdrivet og ikke sentralstyrt. Det er tross alt der jobben gjøres.

UiO var først ute i sektoren med å overføre våre fondsmidler til verdens strengeste fossilfrie fond

Likevel har vi tatt flere sentrale initiativ, våre tre tverrfaglige satsinger er for eksempel tydelig knyttet til bærekraftsmålene. UiO: Livsvitenskap leverer på bærekraftsmål 3 (god helse), 14 (liv under vann) og 15 (liv på land). UiO: Energi knytter an til bærekrafts-

mål 7 (ren energi for alle) og dermed også til målene 3 (god helse), 13 (stoppe klimaendringene) og 15 (liv på land), mens UiO: Norden henger sammen med mål nummer 16 (fred og rettferdighet). Vår tunge vektlegging av utdanning er selvsagt knyttet til bærekraftsmål 4 (god utdanning), mens UiOs nye strategi for likestilling og mangfold handler om bærekraftsmål 5 (likestilling mellom kjønnene). Her kan det også nevnes etableringen av Oslo Life Science-konferansen og arrangementet Oslo Peace Days (særlig knyttet til mål 3, 14, 15 og 16), samt etablering av prisen for beste masteroppgave som bidrar til bærekraftsagendaen.

En sentral oppgave er også å gjøre driften av UiO så grønn som mulig. Dette arbeidet er godt i gang, og vil bli konkretisert ytterligere på universitetsstyrets møte i begynnelsen av desember. Da leverer vi en tiltaksplan for klimagassreduksjon, og UiO skal videre i 2020 utarbeide en helhetlig klima- og miljøstrategi. Som et konkret

eksempel på denne delen av bærekraftsarbeidet vårt, kan jeg nevne at UiO var først ute i sektoren med å overføre våre fondsmidler til verdens strengeste fossilfrie fond. Jeg kan også forsikre om at bærekraft bredt og klima spesielt vil tillegges betydelig vekt i vårt videre arbeid med Strategi 2030.

Ukas tweets:

Tore Sagen @ToreSagen
Fra nå av skal jeg kun lage humor basert på hva forskning til enhver tid mener er best for samfunnsutviklingen.
Endelig tar humoren også et steg i forskningsbasert retning

Anine Kierulf @anineki
Ånei! Jeg har «liket» noe fra en som sier noe som noen vi virkelig ikke liker!
#farvelaltjegnoengangharståttfor
Spøk til side: Denne callout-kulturen er selvtillstrekkelig inntil det udemokratiske. Hvem er du til å definere hva jeg mente og hva folk tolket dette som?
Endelig tar humoren også et steg i forskningsbasert retning

Verdens Vang + @HansVang
Jeg sier ikke at dyr og mennesker skal sidestilles, men jeg ville ikke protestert om nåværende barne- og familieministre ble erstattet av tre grevlinger oppå hverandre i en frakk.
Og så kunne en viss annen minister erstattes av en kråke?

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas?
Send innlegget ditt på e-post til **debatt@universitas.no**
Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

■ Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende

■ Vi tar oss retten til å forkorte innlegg

■ Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17

■ Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

Bry deg: Stem ved studentvalget!

Valg

Ola Gimse Estenstad, leder i Studentparlamentet ved Oslomet.

Nå er det valg til Studentparlamentet ved Oslo-met. Det er 53 engasjerte studenter som stiller til valg og vi håper at alle studentene ved Oslomet tar seg tid til å stemme i valget. For disse studentene skal representere deg som student ved Oslomet, i mange ulike saker som universitetets øverste studentpolitiske organ. Din stemme er derfor viktig for hvem som kommer inn. Er det så farlig da? Du har det kanskje relativt bra og bryr deg ikke noe særlig om studentpolitikk. Ja, det er faktisk viktig at du tar deg tid til det allikevel.

Det kan dukke opp saker som plutselig er viktig for deg eller din situasjon kan endre seg. Om du ikke tror det, så stem for å støtte opp under et demokratisk system som bidrar til at studentene har en sterk stemme på Oslomet. Still deg bak de som

engasjerer seg for andre, sånn at vi kan vise med sterke stemmetall at studentene er verdt å lytte til. I valget har du mulighet til å stemme på en eller flere personer fra ditt fakultet. De vil da ha mulighet til å representere deg og dine meninger inn i parlamentet. Alle studenter på Oslomet har forslags og talerett, men kun representantene har stemmerett. Det er altså de som skal bestemme politikken vi skal føre.

Studentparlamentet jobber med saker som angår alle studenter. De diskuterer praksis, kvalitetssikring, utleie av lokaler, knagger på toalettene og mye mer. Så hvis du vil ha noe å si på hvem som skal mene noe på dine vegne, da er det bare å sette av et lite øyeblikk til å stemme. Du kan lese mer om kandidatene og hvordan du

ILLUSTRASJON: ØYVIND HOVLAND

stemmer på student.oslomet.no/spvalg eller møte oss på stand rundt omkring på campus Pilestredet og Kjeller de neste ukene. Kom også gjerne innom for å for-

telle oss hva som engasjerer deg!

Vis at du bryr deg. Vis at du verdsetter demokratiet. Vis at du ønsker en bedre stu-

Du har det kanskje relativt bra og bryr deg ikke noe særlig om studentpolitikk. Ja, det er faktisk viktig at du tar deg tid til det allikevel

Ukas sitat

Homofile kan også være dyktige lærere. Og gode kristne samtidig, for den saks skyld

Lederen i Studvest, tar et oppgjør med NLA Høgskolens homosyn

Polen, kirken og demokratiets fremtid

Demokrati?

Bendik Lysvåg, Julian Paulsen Blytt og Nora Holm Aftret, studenter og medlemmer av Edda

Det har gått 30 år siden jernteppet falt. Siden den gang har den gamle østblokken opplevd modernisering og økonomisk og europeisk integrering. Samtidig har den langvarige suksesshistorien i de siste årene møtt nye utfordringer. Et eksempel er den autoritære utviklingen i Ungarn, som mange har sett på med bekymring i det internasjonale samfunnet. Et annet er utviklingen i Polen, og det fremstår som viktigere enn noen gang å vende blikket mot den politiske utviklingen i Øst- og Sentral-Europa. Den 13. oktober var det parlamentsvalg i Polen og under-

tegnede var tilstede som valgobservatører i Warszawa gjennom studentorganisasjonen Edda, European Dialogue and Democracy Association. Polen har i fire år blitt styrt av en ettpartiregjering. Lov og Rettferdighet (PiS) er et høyrepopulistisk, EU-skeptisk og kristenkonservervativt parti.

Partiet skapte store internasjonale reaksjoner da de i 2017 vedtok en rettsreform som ville gjort det mulig for partiet å innrette rettsvesenet med sine egne lojale dommere. Reformen ble til dels stanset av EU-domstolen. Under besøket vårt fortalte flere om hvordan det politiske budskapet til PiS gjennomsyret TV-dekningen i landets statiskanaler. Etter valget satt PiS igjen med 44 prosent oppslutning. Dette ga dem flertall i underhuset, mens de mistet flertallet i det mindre viktige senatet. Så hvorfor appellerer PiS til så mange polske velgere? En viktig grunn er den nære relasjonen mellom partiet og den katolske kirken. Det er i lys av dette man må se lovforslagene til PiS om ny abortlovgivning og mindre seksualundervisning. Regjeringspartiet er tett knyttet

Selv om Polen i dag stadig er et levende demokrati med et sterkt sivilsamfunn, har landet opplevd en bekymringsverdig utvikling i illiberal retning de siste årene, med kirkens velsignelse

til kirken og akkurat som i en regjeringskoalisjon handler dette om nytteverdi for begge parter.

Kirkens viktige rolle i Polen har historiske røtter. Religionsutøvelse var undertrykt da det gamle regimet var under sovjetisk påvirkning. For mange polakker var frihetskampen uløselig knyttet til en kamp for religionsfrihet. Det er tydelig at den katolske kirken for alvor er med i det politiske spillet, og dermed er det store spørsmålet hvorvidt den katolske kirkens innflytelse bidrar til å svekke demokratiet. På selve valgdagen observerte vi få brudd på den polske valgloven. Samtidig er det tydelig at et fritt samfunn forutsetter mer enn at bare valgprosedyrene blir fulgt. Mange mener kirkens innblanding bryter med prinsippet om separasjon mellom kirke og stat. Selv om Polen i dag stadig er et levende demokrati med et sterkt sivilsamfunn, har landet opplevd en bekymringsverdig utvikling i illiberal retning de siste årene, med kirkens velsignelse.

ANMELDELSER

anmelderredaktør: **Mylena Kifle**
anmeldelser@universitas.no 974 83 042

Konsert:

Terningkast flamme-emoji, eller: veldig bra

Den rocka duoen imponerer en utdatert anmelder.

Første observasjon: Det er både modig og skuffende at oppvarmingen består av et humorshow. Andre observasjon: Store deler av publikum er fortsatt i puberteten, og undertegnede (som er av lav til middels høyde) kan trygt skue forbi de fleste foran seg. Den tredje observasjonen melder seg: Jeg føler meg gammel.

Når sceneteppet endelig faller, og rocken inntar salen, glemmer jeg fort min egen dødelighet igjen. Selv om jeg i utgangspunktet er skeptisk til alt som sjangerbetegnes med et pop-prefiks, og besudler rocken med hippe og urbane grep, kan jeg ikke annet enn å gi tapt for Brenn. Rémy Malchère og Edvard Smith har ei mange år på baken som artister, men dette er nok bare starten. Sjangerblandingen er, om vi skal tro på P3 og lyttertall, mer enn vellykket.

Bandet er representert av fem medlemmer under kveldens konsert, men kjernen er som sagt Edvard og Rémy. Deres tilstedeværelse på scenen er mer humor enn vidd, og det er for så vidt greit. Dynamikken dem imellom er sympatisk: den mer seriøse Rémy og den energiske Edvard. Musikalsk minner de på mange måter om kanadiske Death from Above 1979 anno 2004, skjønt *sounden* innehar mer dybde, men er mindre kompromissløs og skarp. Gutta i Brenn skriver catchy låter. Det eneste som trengs for å unngå at musikken en gang skal gå ut på dato, er mer substans.

Debutalbumet «Elsker» har vært ute en drøy måned, men aktualitet er ikke noe tema under kveldens show. Foruten et par ord mellom låtene og introduksjon av bandet er det klart at Brenn primært vil spille musikk. Et nytt riff her og et annet refreng her – det er en kontinuerlig vegg av gitarveng og energiske trommer. Mens man godt kunne etterlyst mer dynamikk og variasjon, skal jeg holde meg for god til det. Brenn har *nesten* bare bra låter. Publikum hopper, digger, skubber. Det er ingenting mer å forlange på denne

fronten. Min andre observasjon vender gledelig nok tilbake fra graven: Alderen (les: erfaring) skjermer meg for bøll og krøll når jeg finner meg selv i orkanens øye og må dytte fra meg for å stå støtt.

Konserten er over og jeg er gjennomsvett og sliten. Det er hardt arbeid å løfte rundt på fire av fem crowdsurfende bandmedlemmer en hel kveld. Jenter og gutter som li-

Brenn

Hvor: **Parkteatret**

Når: **15. november**

ker rock, spel og liv, vil hygge seg på brenn.-konsert. De unge poprockerne kan signere på alle tre punkter. Men pass på: Hvis du befinner deg på feil side av tjuårene, vil du fort erfare hva jeg erfarte. Memento mori, gamle traver. Ungdommen tar over nå.

Brage Egil Herlofsen
anmeldelser@universitas.no

Cowabunga: Gutta i Brenn crowdsurfer mer enn gjerne.

FOTO: THOMAS JOHNSTONE

Teater:

Et vakkert stykke underholdning

«Blottlagt» byr på slampoesi i teaterformat med mektige ord og såre hendelser.

15. November hadde forestillingen «Blottlagt» urpremiere på Teater Neuf. Teaterforestillingen tar for seg en særdeles ubehagelig opplevelse. Eili, spilt av Synnøve Mørkrid, blir utsatt for hevnporno av ekskjæresten André, spilt av Terje Linchausen Christiansen. Eili går første året på videregående skole når videoen av at hun har sex med Benjamin (Sigurd Spørck Thoresen), blir spredd på sosiale medier. Venner hun trodde var venner, svikter henne og snur ryggen til.

Det utsolgte teaterstykket er skrevet av slampoet Regine Folkman Rossnes og regissert av Julie Kristine Woie. Forestillingen er satt opp i samarbeid med Akershus Teater. Det har også blitt laget en tekstsamling av stykket, som heter «Ung tekst Akershus 2018».

«Eili er blitt synonym med hore», forteller en av karakteren i en av forestillingens flere slampoesi-innslag. Fortellermetoden som blir brukt er utrolig stilig. Tanker, følelser og situasjoner vises frem gjennom vakre dikt. Ordene i versene

er fylt med sårbarhet og upåklagelige gode rim. Karakteren Benjamin sier for eksempel: «Gjerningsmannen hedres og offeret fornedres», setningen bærer på en vond sannhet. Det er også bruk av et hvitt lerret der nærbilder og film av Eili popper opp noen ganger. Innslag av dialog gjør også at stykket flyter godt.

Med en knirkefri fremførelse tar manusforfatter Rossnes opp viktige temaer gjennom karakterene. Blant annet hvordan det føles å bli utsatt for en slik ugjerning, hva som skjer i etterkant og hvilke følger det kan ha for de involverte.

Stykket varer kun i en time, noe som kanskje er i det korteste laget. Derimot var hvert minutt underholdende og veldig engasjerende. Stykket kan forsåvidt minne en del om NRK-serien «Nudes», men det er et selvstendig arbeid som bærer seg på en unik måte. Selv om teaterforestillingen tar opp noen av de samme problemstillingene som «Nudes», er dette et såpass viktig tema at det ikke gjør noe.

Gunhild Tveiten
anmeldelser@universitas.no

Blottlagt

Hvem: **Teater Neuf**

Manusforfatter: **Regine Folkman Rossnes**

Regissør: **Julie Kristine Woie**

Skuespillere: **Synnøve Mørkrid, Sigurd Spørck Thoresen, Terje Linchausen Christiansen, Natalia Grippo og Helene Kvinlaug.**

FOTO: MATHIAS OLSEN

Plate:

Som en fargerik ballong uten luft

Cathrin skuffer med et debutalbum
det er lett å bli lei av.

Cathrin Gram har jobbet som skuespiller og manusforfatter i flere år, før hun nå debutterer som artist under artistnavnet Cathrin. EP-en «Anyone But Yourself» er skrevet av henne selv, mens på produsentsiden finner vi Henrik Skram (Hamlet Complex, Snøfall) og Nils Martin Larsen (Nils Bech, Marit Larsen, Jaga Jazzist).

EP-en starter med låten «Fast Lane» som høres litt ut som «Time of the Season» av The Zombies med Ennio Morricone-gitar. Det burde ikke kunne slå feil, men det trekkes dessverre ut i det kjedsommelige med lite dynamikk. Man kan kjenne på følelsen av rastløshet i vente på at noe som helst skal skje. Et refreng, et temposkifte, en bridge. Hva som helst. Denne følelsen er dessverre vedvarende for hele utgivelsen.

Det skal riktignok ikke stå på Cathrins vokalprestasjoner. For hun har definitivt en stemme som er behagelig å høre på. Men satt inn i en helt flat elektropop-kontekst, betyr det ikke så mye. For det er vanskelig å finne et særegent uttrykk i låtene eller soundet, og i beste fall funker det best til å høre på når du likevel skal konsentrere deg dypt om noe annet.

Når man da prøver å lage et mektig og myndig poputtrykk på singelen «The Fall», med litt mørkere vokal og minimalistisk bruk av lyder. Som for eksempel Lana Del Rey får godt til i «Born to Die». I Cathrins låt kludres det til, og produksjonen høres litt billig ut. Som om det ble produsert med en annen låt i tankene.

Bok:

Til Equinor og Olje- og energidepartementet faller

Få selskap har gjort så mye for Norge som Equinor, og få kan skade oss mer i årene som kommer.

Hvor mye vet du egentlig om Equinor? Selskapet som fortsatt er best kjent under sitt forrige navn, Statoil, representerer på mange måter historien om det moderne Norge, men utover de brede strøkene kjenner de færreste til selskapets historie.

Med *Giganten – Fra Statoil til Equinor* har forfatter Aage Storm Borchgrevink gjort et solid forsøk på å informere nordmenn flest om selskapet. Om alt det har bidratt med til at vi i dag lever som vi gjør, og enda viktigere, hva det har å si for hvordan vi takler fremtiden.

Det som likevel fremstår som *Gigantens* virkelig store bragd er at Borchgrevink ikke bare har skrevet en dypt informativ historie, men også en underholdende en. Spesielt er pionertiden en dyp kilde til godt materiale for Borchgrevink. Det er for eksempel fascinerende å lese om det stratifiserte systemet av arbeidere fra forskjellige deler av verden på de tidligste oljeplattformene – med amerikanere på topp, nordmenn i midten og sør-europeere på bunn. Enda mer spennende er det å lese om de radikale streikebølgene som gikk over disse plattformene styrt med jernhånd, og hvordan solidaritet gikk på kryss av de nasjonale skillelinjene.

Det er også svært interessant å se hvordan Statoil under sin første direktør, Arve Johnsen, vokser fra et lite selskap drevet fra en hybel til hva det er i dag.

Anyone But Yourself

Hvem: Cathrin

Når: 15. november

Plateselskap: Cathrinmusic

Den mest gjennomførte låten er avslutningssporet «Flag Touches the Ground», som høres ut som noe fra en Disney-film, hvor protagonisten har funnet ut noe om seg selv som endrer kursen i filmen: «Cause tonight you wanna be anyone but yourself», synges i refrenget, inntil flotte strykere og trippende piano. Det er godt å høre noe med litt dynamikk, bare synd det er først når alt er over. Det er tydelig at Cathrin er lidenskapelig opptatt av det hun driver med, og at hun har et formidlingsbehov, men denne gangen blir det med ambisjonen.

Tony Norgaard
anmeldelser@universitas.no

Giganten – Fra Statoil til Equinor: Historien om selskapet som forandret Norge

Forfatter: Aage Storm Borchgrevink

Forlag: Kagge

Det kunne gått galt eller annerledes på utallige vis, og det er lærerikt å lese om hvordan embetsverk og politikere jobbet for å unngå ressursforbannelsen som har rammet andre stater rike på naturressurser, hvor en ressurs som olje utkonkurrerer all annen industri.

Men alt dette er til bakteppet av hvordan vi kjenner Equinor i dag – i klimaendringenes alder. Det er spennende å følge selskapets vekst, men som leser sitter man også med konteksten av Equinor som et selskap som trenerer miljøpolitikk og som massiv produsent av klimautslipp.

Men også her er boken instruktiv. Det er nemlig slik at for å overkomme det Eivind Trædal har kalt «konspirasjonsteorien om at norsk olje og gass har noe som helst med klimagassutslippene våre å gjøre», må vi kjenne til hvordan selskapet har blitt til gjennom et sammensurium av partipolitikere, bransjefolk, embetsverk og lokalsamfunn.

For å endre, eller få bukt med, Equinor, må vi kjenne selskapets historie, og vi må forstå det sosiale økosystemet det fungerer i. Til det er *Giganten* et strålende sted å starte.

Varg Folkman
anmeldelser@universitas.no

Universitas anbefaler

(følg spillelisten på Spotify)
Mylena Kifle, anmelderredaktør

Larsiveli – Bingo

Norsk hiphop sin insistering på å være gangster er rart, men kul sang uansett.)

Aiba – Karusell

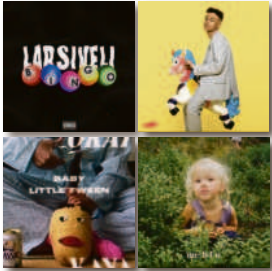
Lovende debutsingel fra Aiba!!

Okay Kaya – Baby Little Tween

Denne sære jenta er fin og rar i ny singel

Emma Jensen – Me B4 U

Sååå fin og skjør<3

Kulturkalender uke 47

Pepperkakebaking på Deiglig Frederikke

21/11

Hva er egentlig de beste måtene å ta pause fra eksamenslesingen? Gå en tur, ta en øl eller se hjernenummende tv? Nei! Pepperkakebaking!!<3 SiO stiller med gløgg, julemusikk og pepperkakedeig. Ta en pause fra lesesalen og unn sjelen og psyken litt pause og kos.

Deiglig Frederikke
Klokken 14.00 – 16.00

Disco on Ice

23/11

Prindsen hage slutter ikke å imponere! Skøytebanen er klar og med gratis inngang og gratis skøyter må man jo ta turen innom en gang i vinter. Denne lørdagen kan vennegjengen din danse på isen med kul musikk, etterfulgt av gløgg i den oppvarmede lavvoen, før dere drar videre og gjør byen utrygg!

Prindsens hage
Klokken 16.00 – 19.00

Julemarked i Botaniske hage

23/11

Byenes hyggeligste sted, Botanisk hage, har julemarked på lørdag! Her kan du kose deg med vafler og noe varmt å drikke, mens du kjøper håndlagde julegaver som syltetøy, urtesalt og glass!

Klokken 11.00–16.00

Gratis kurs: Forebygg stress med fysisk aktivitet

25/11

SiO Helse og SiO Athletica inviterer til kurs der de lærer oss å takle (eksamens) stress med fysisk aktivitet. Er du, som meg, tvilsom til «fysisk aktivitet»? Viktigere: Er du, som meg, «veldig stressa»? Kanskje vi skal sette latskapen til side og prøve å ta vare på oss selv?? Vet ikke, bare et forslag.

SiO Helses lokaler i Holbergs gate 21, tredje etasje.
Klokken 15.00–15.00

Synne Hellevang, journalist i Universitas

Ukas anbefaling

Dans din ape!

Hvem: Fellow landsmenn Hvor: Dusjen Hvorfor: Overlevelse

Det er offisielt vinter og hele fem måneder til sjelen blir varm igjen. Vinterdepresjonen rammer alltid produktiviteten min hardest, og jeg hater meg selv for det. Jeg har mest lyst å sitte under et ullpledd og stappe kjeften full av smash mens jeg ser på Grey's Anatomy. Tanken på å utføre den minste lille fornuftige ting blir unngått og dermed fremprovokeres en følelsessuppe av angst og

utilstrekkelighet. Men i enhver mørk tunnel finnes et triks i ermet. Jeg fant løsningen, nemlig å dra frem noen kleine dansemoves i dusjen hver morgen med full innlevelse. Ingen kjenner personen bak en låst toalett-dør uansett, så hvorfor ikke utnytte det. Jeg kan garantere at det kommer til å gjøre underverker. Knasker du D-vitamin i tillegg får du dobbel effekt.

Ellisiv Sunde Myrva, journalist i Universitas

Ukas advarsel

Sluk Camelen

Hvem: Babyer Hva: Tåteflasker Hvorfor: Du er ikke en baby

Jeg sitter innerst i lesesalen, og innerst i mitt eget hode. Sidene flyr forbi, informasjonen flyr inn og kanskje like fort ut. Men jeg er konsentrert. Skylappene er på og jeg ser bare det jeg vil se: pensum. Men akk og ve, jeg hører så mye mer enn det jeg ønsker. Du, som tar notater som er like relevant for studiene som Stordalens samlivsbrudd var for Dagsrevyen. Du brer leppene over

tuten, og tar et reallt drag inn. Men hør her din baby på 185,5 cm. Om det blir en slurps til fra deg av den Camel-baken din så skal du få så pukkelen passer. Det er ikke din mors ømme kjærleik som inntas, det er vann. Så jeg foreslår at du tar en real slurk av folkeskikkens kilde og skrur av korken neste gang, både bokstavelig og figurativt, takk.

– Min høyskole er bedre enn din

I denne ukens Universitas kan du lese om studenter ved Høyskolen Kristiania (HK) som ved en «feil» har blitt fakturert for medlemskap i høyskolens egne studentorganisasjon, Studentunionen. Et beløp på 250 kroner, som viser seg å være fullstendig frivillig, har nemlig de siste årene blitt bakt inn i studieavgiften man som HK-student må betale ved starten av hvert semester. Om dette høres kjent ut, er ikke det rart. For nesten nøyaktig ett år siden kunne Universitas melde om svært lignende forhold ved Handelshøyskolen BI, der studenter heller ikke ble opplyst om frivillig beløp. Arne Krumsvik, rektor ved HK, har sagt til Universitas at han ikke vil uttale seg i deres sak, men går med på å møte Ad notam for en redegjørelse rundt Studentunionen-gate. – Det er helt riktig at det er en «feil» som har sørget for at studenter har betalt mer enn de faktisk må. Den «feilen» skal selvfølgelig bli rettet opp «så snart som

mulig», forsikrer rektoren. – *Hvorfor blunker du så mye? Har du leamus eller noe sånt?* – Nei, nei, sier Krumsvik mens han blunker som besatt. Det er en «feil» som «ikke skulle vært der», sier han. Videre opplyser HK-rektoren at det ikke foreligger noen planer for å kompensere studentene som har betalt et beløp de strengt tatt ikke hadde trengt å betale. Han sier at tilbakebetaling nemlig går rett imot hans USA-tilnærming til universitetssektoren, en filosofi han for øvrig har stjålet fra Oslomet-rektor Curt Rice. – På HK er det en dog-eat-dog world. Derfor får ingen sutrete studenter igjen én krone. Og det mener jeg «ikke», sier Krumsvik. På spørsmål om hva Rice synes om at Krumsvik har omfavnet hans filosofi, svarer amerikaneren at han er svært stolt. – Du vet, my friend, at å inspirere en rektorkollega til å gjøre det samme som deg, det er den beste formen for flattery.

Ukas studentvin

IKKE ET JULEGAVETIPS: Hva er dette for noe? Enda en Riesling? Ja, kjære observante leser, det er helt riktig. Forrige uke anmeldte vi også en Riesling. Forskjellen er at denne uken har vi – gjennom en nøyte planlagt utprøving i en fokusgruppe – kommet frem til at dette er et såkalt «godt kjøp». Forrige ukes vin var, for å være ærlig, litt harry, denne derimot er frisk og letttdrikkelig. Ukens test gikk ut på å foreslå en sum man var villig til å betale for flasken og sjekke det opp mot fasiten på polet, og resultatet kjære leser, er at samtlige gjettet at denne vinen var dyrere enn den var! Den er helt ok, men veldig billig! *Vinvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.*
Kein Name Rheinhessen Riesling Trocken 2018
Pris: 109,90 kroner
Land: Tyskland
Alkohol: 12 prosent

Øyvind Halsøy, vinanmelder i Universitas

Vi spør

Communis Øienis NSO

I denne ukens Universitas kan du lese om Studentenes partibarometer, som Universitas hvert år gjennomfører i samarbeid med Norsk Studentorganisasjon (NSO) og Sentio. I år, som i fjor, kommer det frem at studenter flest ikke er overbegeistret for den blå regjeringen. Nils, som er medlem i Foreningen for alle konservative studenter (Faks), ville finne ut av hva studentsjefen over alle studentsjefer tenker om dette, og tok en telefon til NSO-leder Marte Øien for å få svar.

[ring, ring]

– *Hei. Jeg heter Nils og ringer fra Faks. Jeg ringer fordi jeg har noen spørsmål angående studiebarometeret. Har du to minutter?*
– Ja, det går fint det.

– *Så bra. Jeg husker nemlig fra i fjor, da den blå regjeringen fikk hard medfart blant studentene. Hvorfor tror du studenter flest hater høyresiden?*
– Eeeeh.... Hva slags grunnlag har du for å tro det?

– *Barometeret fra i fjor. Der kom det jo frem at studenter flest ikke er glad i høyresiden, for å si det sånn.*
– Ja.... eeeehm.... jeg må nesten se på tallene først.

– *Skjønner, skjønner. Tror du studenter har blitt hjernevasket til å svare at de hater regjeringen i studentbarometeret?*

– På ingen måte. Hvordan skulle de ha blitt hjernevasket?

– *Av propagandamaskineriet kalt mainstream media, vel.*
– Jeg må se på tallene før jeg sier noe mer.

– *Okei, okei. Vi i Faks opererer nemlig med følgende teori, og nei før du spør, dette er ikke av typen konspirasjon. Vi tror at NSO, med deg i spisen, rotter dere sammen med Sentio for å undergrave den liberalkonservative tankegangen og påvirker studenter til å bli Bernie Sanders-lakeier. Hva har du å si til det?*
– En gang til...

– *VITRORATNSOROTTER SEGSAMMENMEDSENTIO FORÅ UNDERGRAVE DEN LIBERALKONSERVATIVE TANKEGANGEN.*
– Såpass ja. Nei, det gjør vi ikke. Undersøkelsen vi har med Univer-

sitas og Sentio, er et samarbeid for å prøve å få svar på ting vi lurar på. Den er på ingen måte stilt for å helle den ene eller andre retning politisk.

– *Ja, særlig. For to uker siden leste jeg i Universitas at studentparlamentet der kutter kjøtt på julebordet, noe som selvfølgelig er helt latterlig. Vi i Faks skal ha julebord med BARE kjøtt. Hva skal dere ha i NSO?*
– Vi kommer til å ha julemidtdag, og den vil innebære kjøtt, ja.

– *Det blir vi veldig glade for å høre. Til slutt, vil du vurdere din stilling som den mest kommunistiske av alle NSO-ledere?*
– Hehehe ehm.... Jeg forholder meg til enhver tid til NSOs politikk, som blir vedtatt på landsmøtet. Det er det jeg utelukkende baserer meg på.

– *Den er god, Mao Øien. Vi snallast i debattforumene i de frie mediene!*

QUIZCORBIN

1. Når skal det britiske nyvalget avholdes?

2. Den bolivianske presidenten siden 2006 har nylig gått av etter massivt press. Hva heter han?

3. Hvilke tre grunnstoffer utgjør salpetersyre?

4. I hvilket land ligger byen oldtidsbyen Petra?

5. Jordan vet hvordan, men hva er mottoet til tannprodukt-merket Solidox?

6. Europas høyeste bygning er Lakhta Center i St. Petersburg. Hvor høyt er det? Slingringsmonn på 10 meter.

7. De tre neste på listen over høyeste bygning ligger i én og samme by. Hvilken?

8. Hva het Russlands siste tsar?

9. Denne norske skuespilleren er aktuell med Mellom Oss og Beforeigners. Hva heter han?

10. Hva er originaltittelen på Operasjon Skyskraper?

11. Hvilken duo spilte hovedrollene i Ivan Reitman-filmen Twins fra 1988?

12. Hva heter de tidligere brødreparet, nå søstre, som utgjør regissørdueen bak filmer som Matrix-trilogien, Cloud Atlas og Jupiter Ascending?

13. Nevn én av Michael Jacksons brødre som utgjorde originalbesetningen i Jackson 5.

14. Hvilket av disse musikkgruppene har aldri hatt et søskenpar i besetningen: AC/DC, 30 seconds to Mars, N.W.A., The Allman Brothers, Bee Gees eller Oasis?
15. Hvem skrev boken To søstre fra 2016?

16. Hvilken kunstner står bak maleriet som har gått for den største registrerte pengesummen gjennom tidene?

17. Hva heter grunnleggeren av Sciencelogikirken?

18. Fra hvilket språk stammer det engelske ordet «Science» fra?

19. Hvor mange nordmenn har vunnet en etappe i Tour de France?

20. Når starter håndball-VM for kvinner?

av Gabriel Corbin-Arntzen, journalist i Universitas

SVAR/DOM

- 0-4. **Exphil på Bali:** Du kombinerer chill studie med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.

5-9. **AST1010 - Astronomi:** Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.

10-14. **Juss:** Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps... Syt litt på Jodel.

15-20. **Honours: WOW!** Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men det er kanskje ikke så rart siden du har en egen seksjon i biblioteket?

1. 12. desember 2. Evo Morales 3. Hydrotrogen, nitrogen og oksygen 4. Jordan 5. Sunne og friske tenner 6. 462,5 meter 7. Moskva 8. Nikolai II 9. Nikolai Cleve Broch 10. Die Hard 11. Arnold Schwarzenegger 12. Denny DeVito 13. Jackie, Tito, Jermaine eller Marion 14. N.W.A 15. Aene Seierstad 16. Leonardo da Vinci (Maleriet Salvador Mundi ble kjøpt av Prins Badr bin Abdullah for 450 millioner dollar i 2017) 17. L. Ron Hubbard 18. Latin, gjennom gammelfransk. Fra Scientia, som betyr kunnskap 19. 5 (Dag Otto Lauritzen, Thor Hushovd, Kurt Asle Arvesen, Edvald Boasson Hagen og Alexander Kristoff) 20. 30. november

Rebus

HINT: «Hongkong» Send løsning universitasdesk@gmail.com
FORRIGE LØSNING: «Fashionably late » Det klarte Uglebos tapre travere, Kamfer-Paal, bab og John-Paul James Bow, Ibsens ripsbusker, Hanna Banana, Adrian Netteland, Victoria Langø, Den kuleste jentegruppa ever <3<3<3 minus Ingvild, Synne og Tobias